

**STAN SANITARNY I SYTUACJA
EPIDEMIOLOGICZNA
POWIATU CIESZYŃSKIEGO
W ROKU 2020**

Przekazuję na Państwa ręce raport będący informacją o stanie bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego powiatu cieszyńskiego w 2020 roku. Dokument ten jest przygotowywany corocznie na podstawie danych, zebranych przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Cieszynie.

Państwowa Inspekcja Sanitarna powołana jest do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego celem ochrony zdrowia przed niekorzystnym wpływem uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych.

Rok 2020 był rokiem szczególnym, to rok w którym cały świat zmagał się z pandemią choroby zakaźnej covid 19 wywołanej przez koronawirusa SARS Cov-2.

W związku z ogłoszeniem stanu epidemii na terytorium Polski koniecznością było oddelegowanie pracowników do zadań związanych ze zwalczaniem i zapobieganiem szerzeniu się Sars-Cov-2 działalność kontrolna prowadzona była w ograniczonym zakresie. Realizując **ustawowe** obowiązki w 2020 **objęto nadzorem 3915 obiektów**. Przeprowadzono **1205 kontroli sanitarnych**, **pobrano** do badań laboratoryjnych **1173 próbki** (badania laboratoryjne wykonywane w akredytowanych laboratoriach), **wydano 10327 decyzji administracyjnych**, **nałożono 29 mandatów karnych na kwotę 4500zł** (16650 zł). W związku z dużą liczbą zakażonych osób (**7264**) w naszym powiecie pracownicy PSSE w Cieszynie przeprowadzili kilka tysięcy wywiadów epidemiologicznych, udzielili kilkadziesiąt tysięcy konsultacji telefonicznych, skierowali na wymazy około **10000** osób.

Współpraca z organami samorządowymi, Komendą Powiatową Policji, Powiatowym Lekarzem Weterynarii, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego, z Państwową Strażą Pożarną i Strażami Miejskimi w znaczący sposób wpłynęła na zwiększenie efektywności działań podejmowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w zakresie poprawy zdrowia publicznego.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny

Piotr Przewdzing

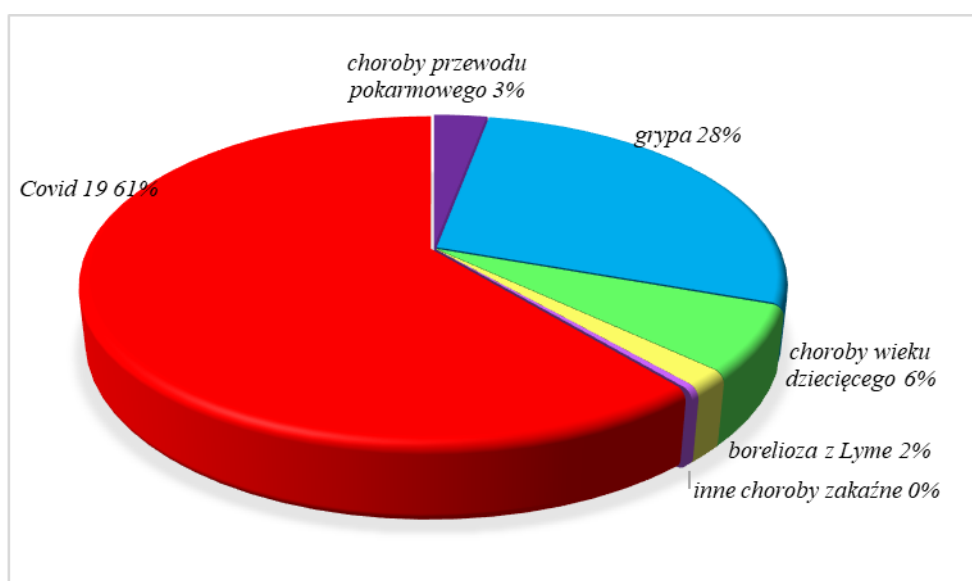
Spis treści

Bezpieczeństwo epidemiczne	2
Covid-19.....	2
Grypa	4
Choroby zakaźne przewodu pokarmowego.....	6
Borelioza.....	8
Wirusowe zapalenie wątroby.....	9
Gruźlica	9
Inwazyjna choroba meningokowa	10
HIV/AIDS.....	10
Szczepienia ochronne	10
Bezpieczeństwo żywności	12
Obiekty żywnościowo-żywnościowe.....	13
Badanie żywności	16
Materiały do kontaktu z żywnością	17
Kontrola graniczna	18
Produkty kosmetyczne.....	19
Bezpieczeństwo wody	20
Bezpieczeństwo sanitarne w zakresie higieny komunalnej	29
Zakłady lecznicze	29
Stan sanitarny zakładów pracy	31
Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	35
Skargi, wnioski i interwencje	50
Oświata Zdrowotna	52

Bezpieczeństwo epidemiczne.

W 2020 roku zarejestrowano na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi **11911** zachorowań (2019–6119) na choroby zakaźne, w tym **796** chorych wymagało hospitalizacji (6,7% przypadków). Odnotowano 202 przypadki zgonu z powodu zakażeń i chorób zakaźnych 201 – Covid19, 1-gruźlica potwierdzona mikroskopowym badaniem płwociny

Najczęściej zgłaszanymi chorobami zakaźnymi były: Covid19 i grypa, choroby wieku dziecięcego (ospa wietrzna), choroby zakaźne przewodu pokarmowego oraz borelioza z Lyme.

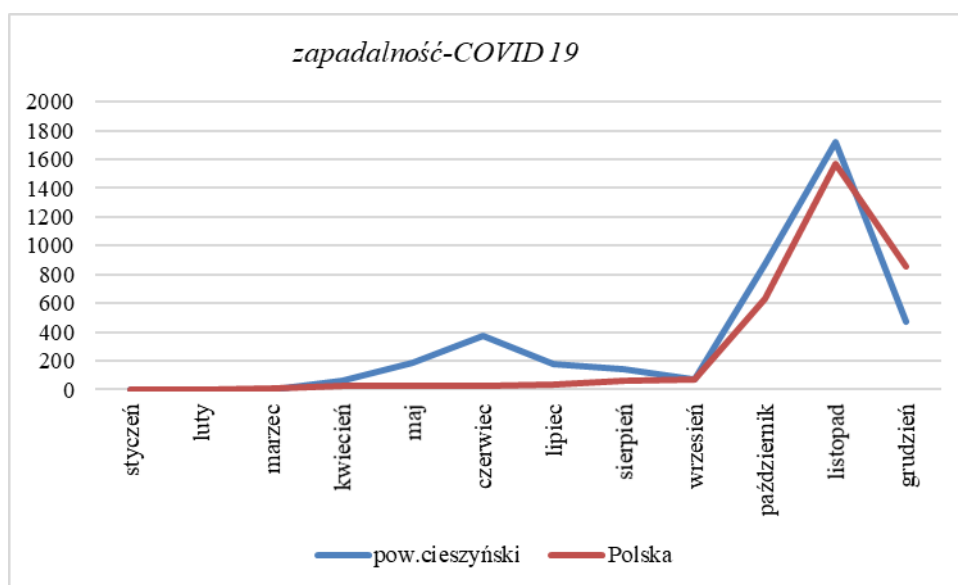
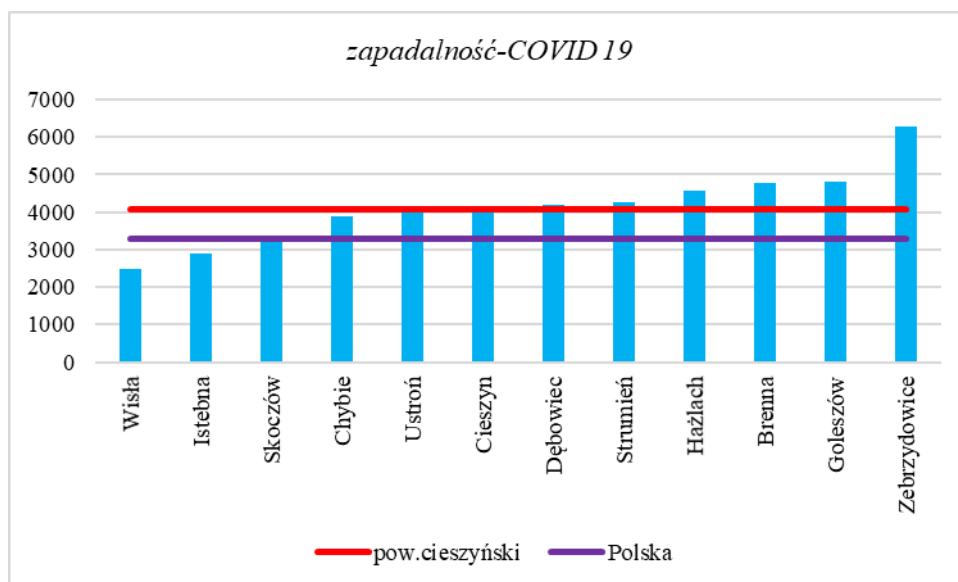
Covid-19

W 2020 r zarejestrowano **7264** zachorowania na Covid19 (zapadalność-4081/100tys.), **622** osoby wymagało hospitalizacji. Na Covid19 zmarło **201** osób. Przeprowadzono badania przesiewowe w domach pomocy społecznej **751** badań. Na kwarantannie przebywało **20 tys. mieszkańców** powiatu, niektóre osoby wielokrotnie.

Zarejestrowano **44** ogniska zakażeń SARS-CoV2 (w sanatoriach, domach opieki społecznej, szpitalach, zakładach pracy). Zorganizowano badania przesiewowe w domach opieki społecznej.

Zapadalność dla powiatu cieszyńskiego była wyższa od zapadalności obserwowanej w Polsce. Najwyższą zapadalność zarejestrowano w gminie Zebrzydowice, co było następstwem przeprowadzenia badań przesiewowych wśród pracowników kopalni.

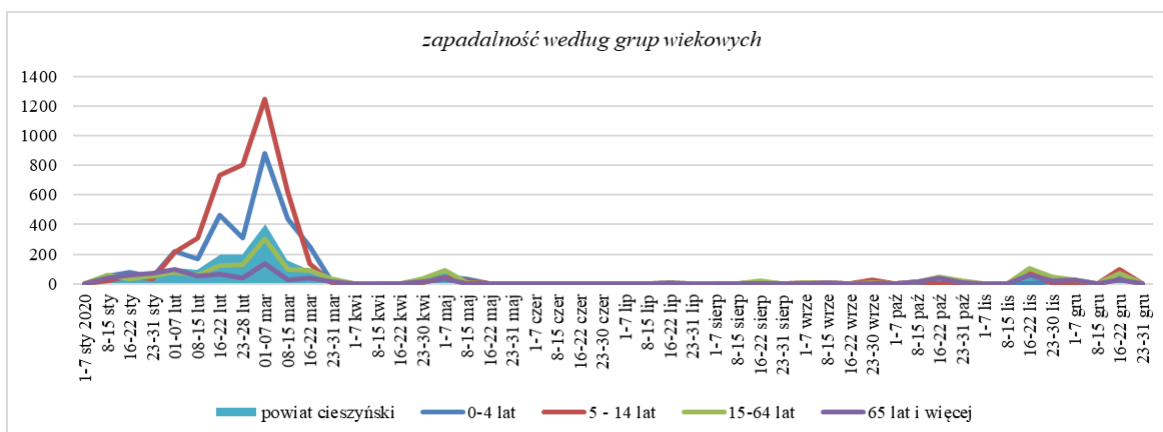
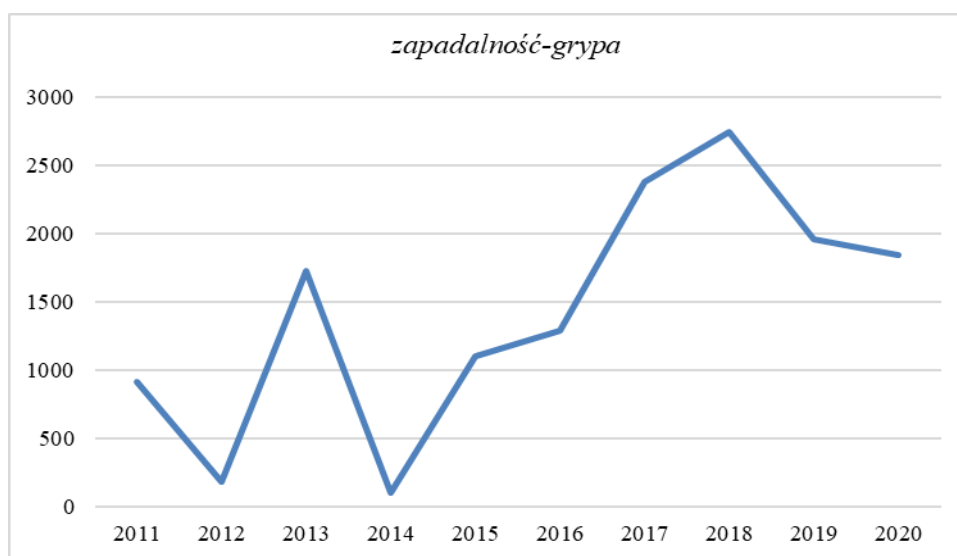
W czerwcu zapadalność dla powiatu cieszyńskiego wyniosła **371,9/100tys.** a dla Polski 29,8/100tys.

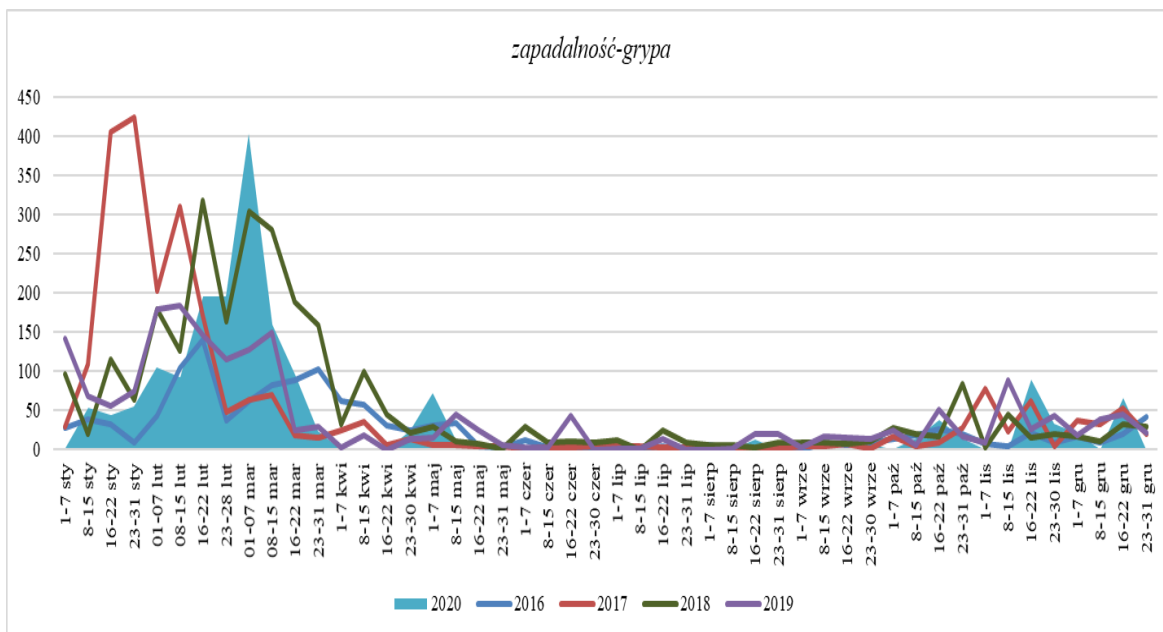

Grypa

Kolejny rok notowany jest spadek zapadalności na grypę. W 2020 zarejestrowano **3280** zachorowań (2019 – 3487) przy zapadalności **1843/100tys.** (w 2019 - 1963/100 tys.)
 Badaniami laboratoryjnymi potwierdzono **4 przypadki**, jedna osoba wymagała hospitalizacji.

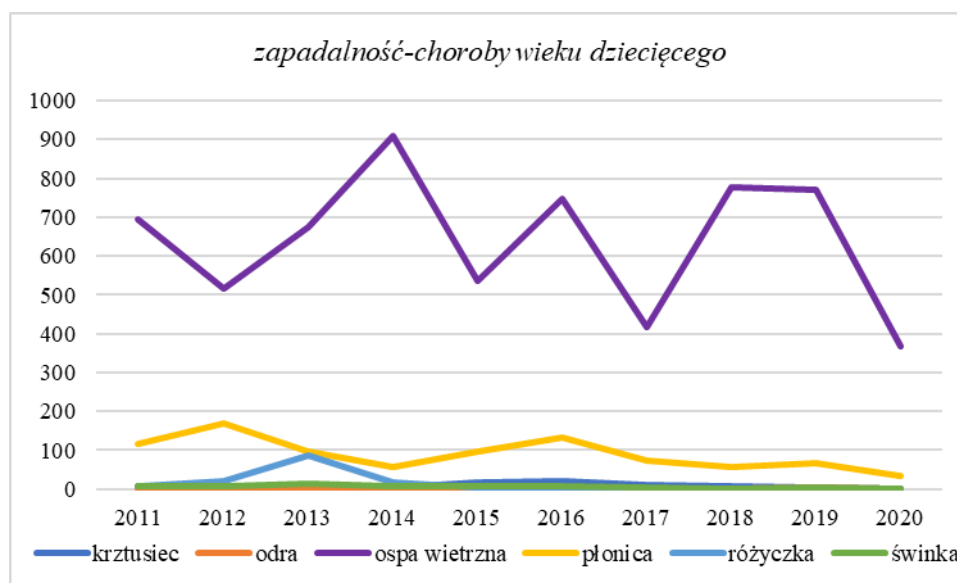

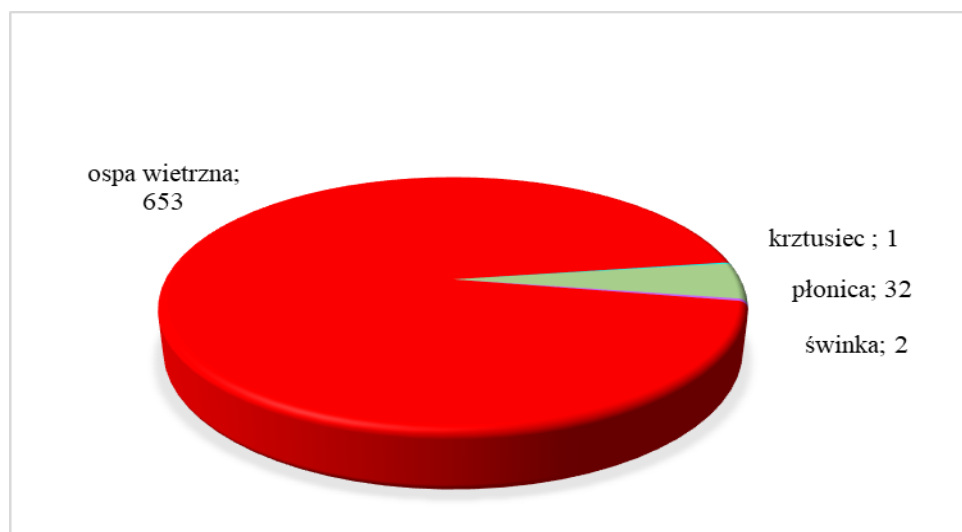
W przypadku grypy szczepienia nie wpływają na ilość zachorowań, ponieważ od lat poziom wszczepienia wynosi około **2%**. W 2020 roku zaszczepiło się **3 678** mieszkańców powiatu.

Choroby wieku dziecięcego

Z „chorób wieku dziecięcego” najczęściej zgłaszane są zachorowania na **ospę wietrzną** (95%) oraz **płonicę** (4,6%). Zachorowania na **krztusiec**, **świnkę** stanowią znikomą część rejestrowanych zachorowań. Nie rejestrowano zachorowań na **odrę** i **różyczkę**.

Choroby wieku dziecięcego – zestawienie ilościowe

Zanotowano spadek zachorowań na **ospę wietrzną**, w roku 2020 zarejestrowano **653** przypadki, zapadalność **367/100tys.**(2019 – 1374), nikt z chorych nie był szczepiony przeciwko ospie wietrznej.

Nadal spada liczba zachorowań na **krztusiec**. W 2020 roku zarejestrowano **1** przypadek (2019-7).

Kolejny rok obserwowany jest spadek liczby zachorowań na płonicę, w 2020 roku zarejestrowano **62** zachorowania (2019-121), zapadalność **35/100 tys.**

Nadal na niskim poziomie utrzymuje się zapadalność na **świnkę**, w 2020 roku wyniosła 1/100tys. zachorowania występują sporadycznie.

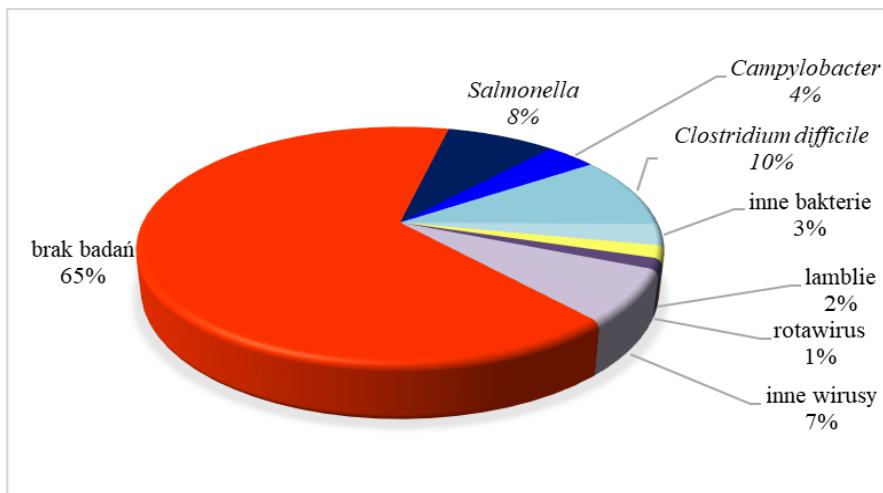
Nie rejestrowano zachorowań na odrę i różyczkę.

Choroby zakaźne przewodu pokarmowego

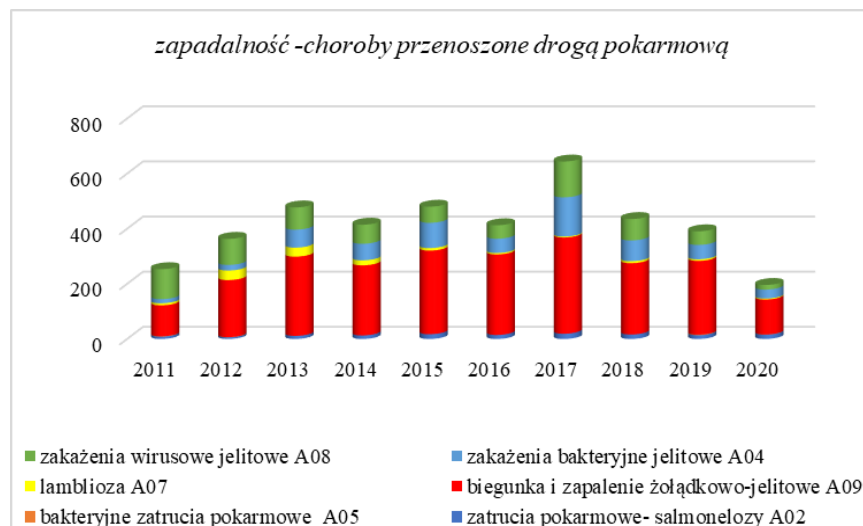
Nadal obserwowany jest spadek liczby zgłoszonych zachorowań, w 2020 zarejestrowano **350** przypadków (2019-696). W **85** przypadkach zachorowań była to etiologia bakteryjna (najczęściej przyczyną było zakażenie *Clostridium difficile* -58 zachorowań i pałeczki *Salmonella*-28), w 30 wirusowa, a w 6 przypadkach przyczyną zachorowania były pasożyty–lamblie, w **226** przypadkach (65%) nie wykonano badań laboratoryjnych.

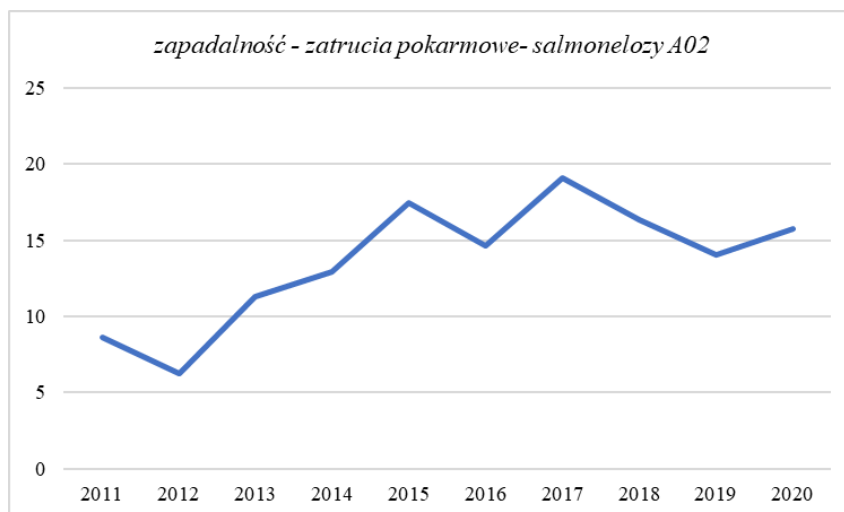
Choroby zakaźne przewodu pokarmowego-zestawienie procentowe

zapadalność -choroby przenoszone drogą pokarmową

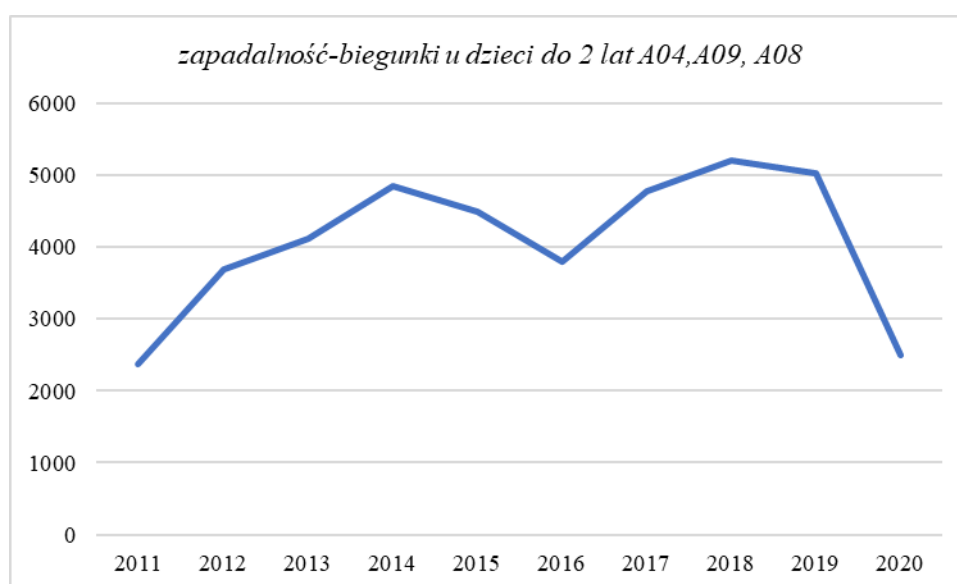

Wzrosła zapadalność na salmonelozę i wyniosła 16/100tys. wobec 14/100tys. w roku w 2019.

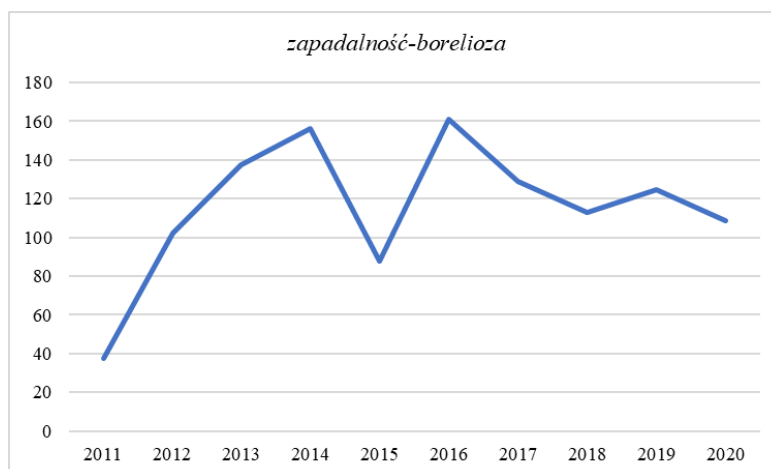
W roku 2020 nie wystąpiły **ogniska zbiorowych zatruc/zakażeń**.

Spada liczba zachorowań na **biegunki u dzieci do lat 2**, zapadalność wyniosła **2500/100tys.** (2019- 5020/100tys.). Tylko w 25 przypadkach zachorowań (28%) ustalono czynnik etiologiczny.

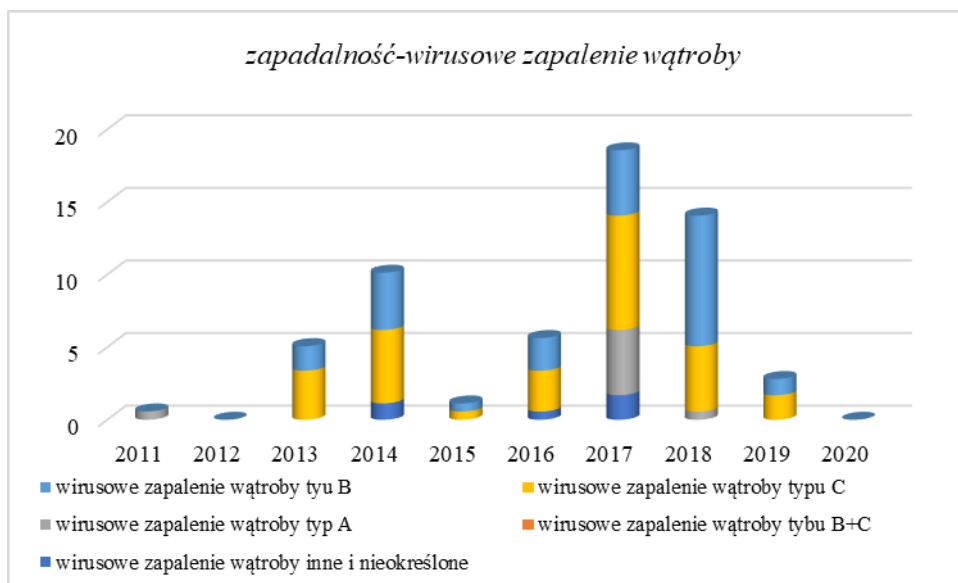
Borelioza

W 2020 roku zarejestrowano **193** zachorowania na **boreliozę z Lyme**, **2** chorych wymagało hospitalizacji. **Zapadalność 108/100 tys.** była niższa niż w 2019 – (125/100tys.).

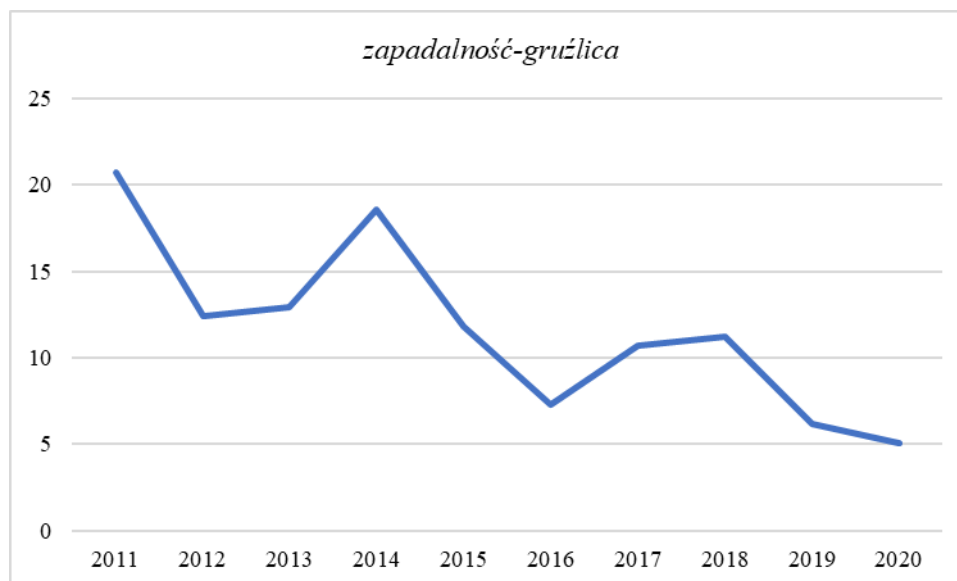
Wirusowe zapalenie wątroby

Nie zarejestrowano zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby.

Gruźlica

Nadal obserwowany jest spadek zachorowań na **gruźlicę**, zarejestrowano **9 przypadków**, zapadalność **5/100 tys.** (w 2019 – 11 przypadków 6/100tys.)jedna osoba zmarła. Rejestrowano zachorowania na gruźlicę płucną, wszystkie przypadki zostały potwierdzone posiewami bakteriologicznymi .

Tak jak w latach poprzednich, chorowali głównie mężczyźni (88%), zapadalność u mężczyzn –8,7/100 tys., u kobiet–1/100 tys.

Inwazyjna choroba meningokowa

Nie zarejestrowano zachorowania **inwazyjną chorobę meningokokową** (2019 – 1 przypadek) Nadal niewiele osób wykorzystuje możliwości zaszczepienia się przeciwko zakażeniom *Neisseria meningitidis*, w 2020 zaszczepiło się **260** osób.

HIV/AIDS

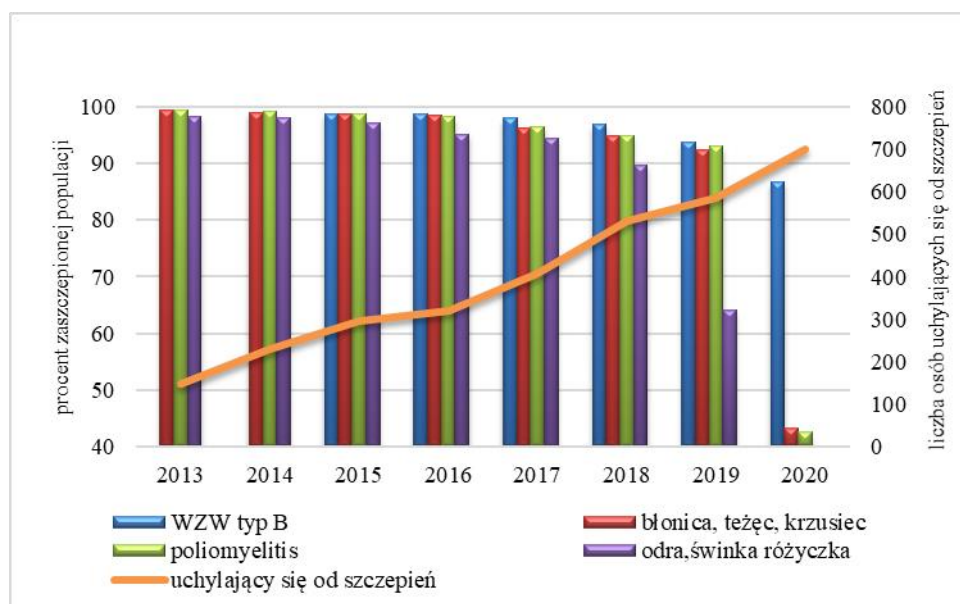
Z rejestru Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, wynika, że w roku 2020, wykryto wśród mieszkańców powiatu cieszyńskiego **1** nowy przypadek **zakażenia HIV** oraz nie zarejestrowano zespołu nabytego braku odporności **AIDS**.

Szczepienia ochronne

Wynalezienie szczepionek było jednym z kluczowych momentów w historii medycyny i ratunkiem dla wielu milionów ludzi. Dzięki szczepionkom udało się wyeliminować lub znacznie zmniejszyć niebezpieczeństwo związane z groźnymi chorobami zakaźnymi. Przykładem jest ospa prawdziwa, która zabiła setki milionów ludzi. Zmagania z tą chorobą prowadzono od tysiącleci. Dlatego tak niepokojący jest spadek liczby rodziców, którzy szczepią swoje dzieci zgodnie z kalendarzem szczepień.

Na koniec 2020 roku w rejestrze dzieci, których rodzice odmawiają poddania ich obowiązkowym szczepieniom ochronnym, było wpisanych 701 dzieci, co stanowi 1,9% dzieci objętych programem szczepień obowiązkowych (2019 roku 584 dzieci (1,6%).

Szczepienia ochronne

Szczepienia prowadzone są w 45 punktach należących zarówno do publicznych jak i niepublicznych podmiotów leczniczych.

Szczepionka jak każdy preparat medyczny, może wywoływać skutki uboczne – **niepożądane odczyny poszczepienne**. W Polsce system monitorowania NOP został wprowadzony w 1996 roku i opiera się na zaleceniach Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). W 2020 roku zarejestrowano **15 przypadków niepożądanych odczynów poszczepiennych**, **1** dziecko wymagało hospitalizacji, wszystkie dzieci wróciły do zdrowia. Najczęściej odnotowywanym działaniem niepożądanym jest: rumień, obrzęk lub stwardnienie w miejscu wkłucia, a także podwyższona temperatura ciała. Pojawiają się także płacz, drażliwość, niespokojny sen, zmniejszenie apetytu.

Bezpieczeństwo żywności.

<https://testosterone.pl/wiedza/wp-content/uploads/2019/03/%C5%BCywno%C5%9B%C4%87-funkcjonalna-2.jpg>

Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w obszarze dotyczącym żywności jest nadzór nad obiektami żywnościowo–żywnieniowymi oraz nad jakością zdrowotną żywności i żywienia. W roku 2020 w związku ze stanem epidemii, kontrole przeprowadzono głównie w związku ze zgłaszanymi interwencjami, a także na wniosek przedsiębiorców (w związku z koniecznością uzyskania decyzji zatwierdzających do prowadzenia określonej działalności) czy w związku z poborem prób do badań laboratoryjnych.

Z uwagi na sytuację epidemiologiczną na terenie kraju wynikającą z ogłoszenia stanu epidemii w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 i ustanowieniem określonych ograniczeń, nakazów i zakazów oraz zaangażowaniem wszystkich pracowników sekcji ONS-HŻŻ w pracę związaną z działalnością przeciwepidemiczną, przeprowadzono nieliczne kontrole sanitarne. W 2020 roku wykonano tylko **442** kontrole planowane (zaplanowano **1595**).

W roku 2020 pod nadzorem PPIS w Cieszynie znajdowało się **2595** (2658 w roku ubiegłym) zakładów żywnościowych, wytwórni i miejsc obrotu materiałami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, w tym **14** obiektów obrotu kosmetykami oraz **4** zakłady produkujące i konfekcjonujące kosmetyki. Skontrolowano **715** obiektów, przeprowadzając łącznie **881** kontroli.

Wydano **84** decyzje administracyjne. Nałożono **29** mandatów karnych na kwotę **4500 zł**. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że wszystkie obiekty odpowiadały ustalonym wymaganiom.

Obiekty żywnościowo-żywnieniowe.

Spośród obiektów żywnościowo - żywieniowych objętych nadzorem PPIS w Cieszynie **178 to zakłady produkcyjne**, w których przeprowadzono **50** kontroli sanitarnych, wydano **13** decyzji administracyjnych i nałożono **2** mandaty karne na kwotę **300 zł**.

W nadzorowanych zakładach produkujących żywność pobrano **29 próbek** do badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych oraz badań w kierunku zanieczyszczeń. Nie zdyskwalifikowano żadnej z próbek.

<https://www.szaryresidence.pl/english/galeria/galeria-restauracja/>

Zakłady żywienia zbiorowego–„otwarte”.

W roku 2020 na terenie powiatu cieszyńskiego zewidencjonowano w tej kategorii **908** obiektów (962 w 2019). Skontrolowano **254** zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego, wydano **29** decyzji administracyjnych, które głównie dotyczyły uchybień technicznych, braku wdrożenia procedur GHP/GMP, systemu HACCP. Decyzje wykonywane były w większości w ustalonych terminach. W 2020 r. nałożono **13** mandatów karnych na kwotę **1750 zł**.

Zakłady małej gastronomii.

Według ewidencji pod nadzorem znajdowało się **270 zakładów** (293 w roku 2019). Skontrolowano **36**, przeprowadzono **39** kontroli sanitarnych i nałożono **1** mandat karny na kwotę **100 zł**.

Podczas prowadzonych czynności kontrolnych najczęściej kwestionowano analogicznie jak w latach ubiegłych:

- niewdrożenie procedur GHP/GMP oraz systemu HACCP,
- niezachowanie segregacji asortymentowej w urządzeniach chłodniczych,

- niezgodne z zaleceniami producentów warunki przechowywania półproduktów, wyrobów gotowych,
- brudno utrzymane pomieszczenia obiektów,
- środki spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia / daty minimalnej trwałości.

<https://gastrowiedza.pl/wyposazenie-gastronomii/urządzenia-do-gotowania-w-gastronomii>

Zakłady żywienia zbiorowego – „zamknięte”.

W rejestrze PPIS w Cieszynie znajduje się **398** obiektów tego typu, (390 w 2019r.), w tym **76** obiektów to domy wczasowe, **8** bloków żywienia w szpitalach (w czterech szpitalach prowadzone jest żywienie w systemie cateringowym), **9** bloków żywienia w sanatoriach (w tym 3 prowadzą żywienie w systemie cateringowym) i **30** bloków żywienia w domach opieki społecznej (w 12 z nich żywienie prowadzone jest w systemie cateringowym). Do tej grupy obiektów zaliczają się również bloki żywienia w stołówkach szkolnych i przedszkolnych oraz żłobkach. Ponadto pod nadzorem znajdują się także stołówki prowadzące żywienie dzieci i młodzieży w czasie ferii zimowych i wakacji letnich.

W bieżącym roku skontrolowano **128** zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego z **398** nadzorowanych. Przeprowadzono w nich **144** kontrole, wydano **11** decyzji administracyjnych. Za nieprawidłowości natury porządkowej nałożono **7** mandatów karnych na sumę **1050zł**. Stan sanitarno-techniczny tej, bardzo licznej grupy obiektów, nie budził większych zastrzeżeń. Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości były usuwane na bieżąco, bądź w terminach określonych w decyzji.

Zakłady usług cateringowych: w rejestrze zakładów nadzorowanych przez PPIS w Cieszynie zewidencjonowano **6** tego typu zakładów. Zakłady te, prowadzą działalność głównie na terenie powiatu cieszyńskiego.

Obiekty obrotu żywnością.

<https://www.fakt.pl/pieniadze/zakupy/najlepsze-sklepy-spozywcze-w-sieci-ranking-2020/4vcd4sh>

Znaczną grupę nadzorowanych obiektów stanowią obiekty obrotu żywnością – sklepy (497 obiektów), kioski (54 obiekty), magazyny hurtowe (40 obiektów) oraz inne obiekty obrotu żywnością (219 obiektów – m.in. apteki, punkty apteczne, sklepy zielarskie).

W 2020r. pracownicy PSSE Cieszynie przeprowadzili w nich **334** kontrole sanitarne, w tym **26** kontroli interwencyjnych. Dla obiektów z tej grupy wydano **31** decyzji administracyjnych oraz nałożono **6** mandatów karnych na kwotę **1100 zł**, głównie za niespełnienie wymagań higienicznych, nie wdrażanie procedur systemu HACCP. Do uchybień najczęściej występujących w obiektach obrotu żywnością analogicznie jak w latach ubiegłych należą:

- nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, urządzeń,
- nie wdrożenie procedur GHP oraz systemu HACCP,
- obecność środków spożywczych po terminie przydatności / dacie min. trwałości,
- brak dokumentacji zdrowotnej personelu.

Badanie żywności.

<https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/bezpieczenstwo-zywnosci.html>

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych **242** próbki, w tym **197** w ramach urzędowej kontroli, **10** w ramach monitoringu oraz **35** prób w ramach zarówno urzędowej kontroli jak i monitoringu. Pobrano **211** prób pochodzenia krajowego, **13** z Unii Europejskiej oraz **18** prób z importu.

Nie kwestionowano żadnej próby.

Zakres badań obejmował parametry mikrobiologiczne, chemiczne (m.in. poziomy pestycydów, metali szkodliwych dla zdrowia, substancji dodatkowych dozwolonych), skażenia promieniotwórcze, obecność zanieczyszczeń biologicznych, oznakowanie oraz inne parametry (antybiotykooporność).

PPIS w Cieszynie w roku 2020 prowadził, również, nadzór nad żywnością oraz wyrobami do kontaktu z żywnością zgłaszanymi w ramach **Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt (RASFF)**. Założeniem systemu jest natychmiastowe powiadamianie o zagrożeniach dla zdrowia i życia konsumentów wynikających ze spożywania niebezpiecznej żywności bądź używania niewłaściwej jakości zdrowotnej materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

W ramach funkcjonowania tego systemu w 2020r. otrzymano od Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego **29 powiadomień alarmowych**, oraz **13 powiadomień informacyjnych**.

Materiały do kontaktu z żywnością.

<https://www.garneczki.pl/produkt/zwieger-obsidian-4-el--czarne--przybory-kuchenne-plastikowe.89943>

W ostatnim czasie można zaobserwować zmianę świadomości i nawyków konsumentów, polegającą na ograniczeniu opakowań z tworzyw sztucznych na korzyść opakowań ekologicznych- naturalnych, biodegradowalnych.

PPIS w Cieszynie sprawuje nadzór **nad produkcją, obrotem materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością**. W rejestrze obiektów PPIS znajduje się **8** wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz **60** miejsc obrotu tymi materiałami i wyrobami.

W 2020r. zbadano ogółem **3** próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Badania przeprowadzono w kierunku migracji globalnej, organoleptyki i znakowania. Jedną próbkę, tj. łopatkę – akcesoria kuchenne, kwestionowano ze względu na przekroczenie limitu sumy pierwszorzędowych amin aromatycznych. W związku z kwestionowaniem ww. wyrobu zostały wdrożone działania w ramach systemu RASFF.

Przeprowadzono **9** kontroli w zakresie oceny materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami, w tym **2** kontrole w grupie wytwórnie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, **7** kontroli w miejscach obrotu materiałami do kontaktu z żywnością.

Kontrola graniczna.

<https://alebank.pl/o-ile-wzrosl-eskport-i-import-w-i-polroczu-2018-roku/?id=259832&catid=25926>

Pracownicy PSSE w Cieszynie w ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego dokonują **kontroli żywności oraz materiałów lub wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością importowanych z krajów trzecich oraz eksportowanych z kraju.**

W roku 2020 wydano **62 świadectwa jakości zdrowotnej środków spożywczych pochodzących z krajów trzecich**, natomiast nie wystawiano świadectw eksportowych dla materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Ponadto wystawiono **507** świadectw eksportowych dotyczących żywności. Przeprowadzono także **5** kontroli w zakładach producenta w związku z wydaniem **5** zaświadczeń do celów eksportowych.

Przeprowadzono **6** kontroli środków transportu (dla porównania w roku 2019 – 73 kontrole), którymi przewożono importowane produkty. Z uwagi na sytuację epidemiczną oraz powtarzalność kontrolowanych towarów z importu, w ramach granicznej kontroli sanitarnej dokonywano przede wszystkim kontroli dokumentacji. W roku sprawozdawczym nie pobierano do badań laboratoryjnych prób w ramach granicznej kontroli sanitarnej.

Łącznie oceniono **1 247 982 kg netto** importowanych środków spożywczych oraz **8 215 944,366 kg** eksportowanych środków spożywczych. Wydano **501** decyzji płatniczych - rachunków na kwotę **53058 zł**.

W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba wydanych świadectw importowych spadła. W 2019r. wydano 75 świadectw na towar importowany do kraju, a w 2020 r. liczba ta spadła do 62 świadectw.

Ilość wystawionych świadectw eksportowych gwałtownie wzrosła z uwagi na sytuację epidemiczną i przejście części działań kontrolnych dotyczących granicznej kontroli od Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rybniku (75 świadectw w roku 2019, 507 w roku 2020). Nieznacznie wzrosła ilość wydawanych zaświadczeń do celów sanitarnych z 2 do 5 w roku 2020.

Produkty kosmetyczne.

<https://trena.pl/blog/kosmetyki-do-makijazu-bestsellery-roku-2019/>

Do zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach ochrony zdrowia publicznego należy także nadzór nad bezpieczeństwem **produktów kosmetycznych** oraz nad zakładami produkującymi, konfekcjonującymi i wprowadzającymi je do obrotu. W rejestrze PPIS znajdują się **4** zakłady produkujące i konfekcjonujące kosmetyki i **14** obiektów obrotu kosmetykami.

W 2020r. przeprowadzono **4 kontrole sanitarne** w zakresie realizacji przepisów prawnych dotyczących produkcji i wprowadzania do obrotu kosmetyków. Do badań laboratoryjnych nie pobrano żadnej próbki.

Bezpieczeństwo wody.

Woda przeznaczona do spożycia.

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizując program monitoringu jakości wody prowadzi nadzór nad jej jakością. Badania jakości wody prowadzone są w trosce o bezpieczeństwo zdrowotne nie tylko mieszkańców powiatu, ale także kuracjuszy i turystów przebywających na jego terenie. Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. *o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu*

ścieków (Dz. U. z 2019 r. poz. 1437 z późn. zm.), podobnie jak z art. 7 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (Dz.U. 2019 r. poz. 506 z późn. zm.), zbiorowe zaopatrzenie w wodę jest zadaniem własnym gminy.

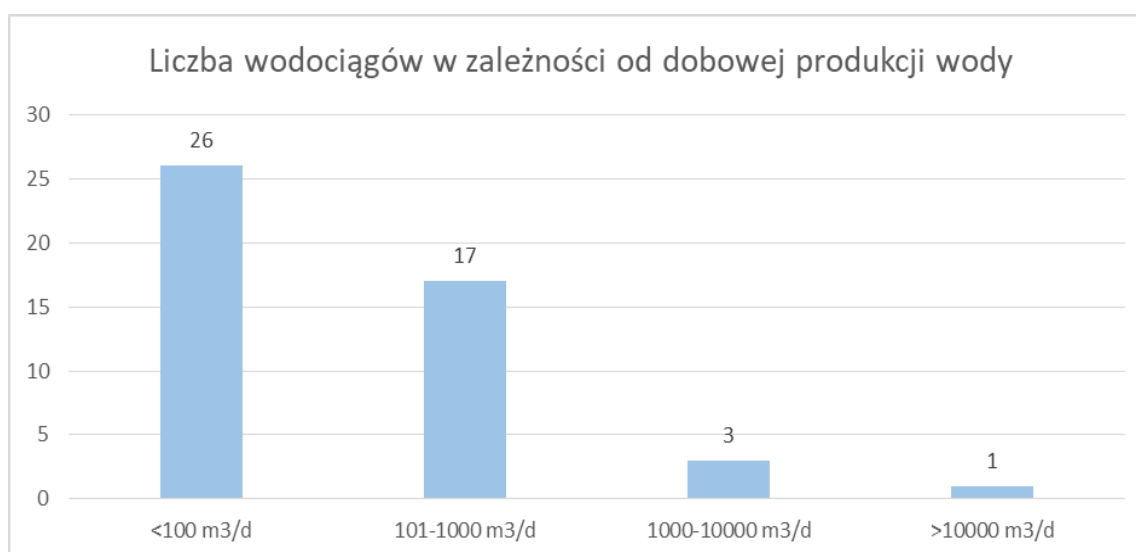
źródło: <http://dziennikblaski.pl/613582,Czy-mozemy-pic-wode-z-kranu.html>

Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawują zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy *o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków* (Dz. U. z 2020 r. poz. 2028), na zasadach określonych w przepisach ustawy *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (Dz.U. z 2021 poz.195). W ramach prowadzonego monitoringu jakości wody inspekcja sanitarna wykonuje badania jakości wody oraz nadzoruje prawidłowość realizacji wewnętrznej kontroli jakości wody prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowe oraz podmioty wykorzystujące wodę, pochodzącą z indywidualnych ujęć w ramach działalności gospodarczej lub w budynkach użyteczności publicznej, budynkach zamieszkania zbiorowego lub podmioty działające na rynku spożywczym. W ewidencji Państwowego Inspektora Sanitarnego w Cieszynie w 2020 r. były **33 wodociągi publiczne** oraz **14 indywidualnych ujęć wody** (z których woda dostarczana była do budynków użyteczności publicznej oraz do budynków zamieszkania zbiorowego w ramach działalności gospodarczej). W związku z tym, iż jeden z wodociągów publicznych został zewidencjonowany pod koniec roku, nie został on objęty programem monitoringu jakości wody w 2020 r. , monitoring jakości wody dla tego wodociągu prowadzony będzie od następnego roku.

Z wszystkich nadzorowanych wodociągów publicznych: **16** opartych jest na wodzie powierzchniowej, **11** – na wodzie podziemnej oraz **6** – na wodzie mieszanej (woda powierzchniowa miesza się z wodą podziemną). Woda pochodząca z **14** indywidualnych ujęć wody oparta jest na wodzie podziemnej (są to studnie).

W 2020 r. około **81,5 %** mieszkańców powiatu cieszyńskiego korzystało z wody do spożycia dostarczanej łącznie przez 33 wodociągi publiczne oraz 14 indywidualnych ujęć wody. Pozostali mieszkańcy powiatu korzystają z wody pochodzącej z ich własnych studni.

Najwięcej w powiecie jest wodociągów produkujących do 100 m³/d wody tj. 26 (łącznie wodociągi publiczne oraz nadzorowane ujęcia indywidualne), które w sumie zaopatrują 8323 mieszkańców powiatu. Kolejną grupę stanowią wodociągi, których produkcja mieści się w granicach 101-1000 m³/d tj. 17 wodociągów publicznych zaopatrujących łącznie 26534 mieszkańców. Ponadto w powiecie są 3 wodociągi publiczne o produkcji wody w zakresie 1000 – 10000 m³/d zaopatrujące 65600 mieszkańców oraz 1 wodociąg publiczny o produkcji wody powyżej 10000 m³/d, który dostarcza wodę do spożycia dla 44550 ludzi.

Część mieszkańców powiatu zamieszkujących tereny przygraniczne, zaopatrywanych jest w wodę importowaną z Republiki Czeskiej. Do wodociągów dostarczających wodę z Czech należą: Nova Ves (Cieszyn – okolice byłego przejścia granicznego przy Moście Wolności), JZWiK Moravka (rejon Markłowic), Severomoravske Vodovody (rejon Lesznej Górnej), Severomoravske Vodovody/Dzięgielów (część gminy Dzięgielów), SmVaK Moravka (rejon Kaczyc).

Monitoring jakości wody prowadzony jest przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach nadzoru nad jakością wody oraz przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne a także przez podmioty wykorzystujące wodę, pochodzącą z indywidualnego ujęcia wody w ramach działalności gospodarczej lub w budynkach użyteczności publicznej, budynkach zamieszkania zbiorowego lub podmioty działające na rynku spożywczym, wykorzystujących wodę w ramach wewnętrznej kontroli.

W 2020 r. nie przeprowadzono wszystkich zaplanowanych badań w ramach urzędowej kontroli w związku z czasowym zamknięciem PSSE w Cieszynie z uwagi na ognisko zachorowań na COVID – 19 a także w związku z ogłoszeniem stanu epidemii co skutkowało oddelegowaniem pracowników do zadań związanych ze zwalczaniem i zapobieganiem szerzeniu się Sars-Cov-2.

W ramach ww. monitoringu jakości wody w 2020 r. pobrano łącznie **450 próbek wody**, z czego **do badań mikrobiologicznych 439**, a do **badań fizykochemicznych 429**. Zakres prowadzonych badań obejmował parametry mikrobiologiczne, fizykochemiczne oraz organoleptyczne. W próbkach wody pobranych na terenie powiatu wykonano łącznie **około 11930 oznaczeń** dla **około 133 parametrów**.

Im większa jest objętość dostarczanej lub produkowanej wody w strefie zaopatrzenia, tym wymagana jest większa częstotliwość pobierania próbek wody do badań, dlatego w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, najwięcej prób pobrano z wodociągów: Pogórze (102), Wisła Czarne (72), Strumień (53).

Woda jest zdatna do użycia, jeżeli jest wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, wszelkich substancji w stężeniach stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz nie wykazuje agresywnych właściwości korozyjnych i spełnia wymagania mikrobiologiczne oraz chemiczne określone odpowiednio w części A oraz B załącznika nr 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w *sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi*. Poza powyższymi wymaganiami, ocenia się również parametry wskaźnikowe, dodatkowe wymagania chemiczne oraz radiologiczne określone odpowiednio w części C i D zał. nr 1 oraz załączniku nr 4 ww. rozporządzenia.

W 2020 roku woda była **14** razy krótkotrwale niezdatna do spożycia ze względu na **niespełnienie wymagań mikrobiologicznych**, jakim powinna odpowiadać woda przeznaczona do spożycia przez ludzi. Pod względem mikrobiologicznym kwestionowano **9 próbek** pobranych w ramach nadzoru PIS i **5 próbek** pobranych w ramach kontroli wewnętrznej.

W związku z przypadkami stwierdzenia złej jakości wody pod względem mikrobiologicznym przedsiębiorcy wodociągowi lub podmioty wykorzystujące wodę z ujęć indywidualnych natychmiast podjęli działania naprawcze polegające na kontroli poprawności działania systemu uzdatniającego wodę, zwiększeniu dozowania podchlorynu sodu oraz płukaniu sieci. Po przeprowadzeniu ww. czynności sprawdzano skuteczność działań, poprzez powtórne badania próbek wody, które nie wykazały mikrobiologicznego zanieczyszczenia wody.

Należy zwrócić uwagę, iż przedsiębiorcy wodociągowi powtórny pobór wody przeprowadzali po podjętych działaniach, najczęściej jeszcze tego samego dnia, w którym zostali poinformowani przez przedstawicieli PPIS o pogorszeniu jakości wody. Również badania rekontrolne próbek wody pobranych w ramach nadzoru nad jakością wody przez PPIS prowadzone były w możliwie najszybszym terminie od momentu wystąpienia pogorszenia jakości wody. Zatem od momentu przekazania informacji o złej jakości wody do czasu otrzymania niekwestionowanego wyniku powtórnego badania upływało kilka dni.

Badania parametrów chemicznych oraz fizyko-chemicznych w 2020 r. nie wykazały takich przekroczeń, które mogłyby bezpośrednio zagrażać zdrowiu odbiorców. Najczęściej były to przekroczenia jednorazowe i krótkotrwale. Ogółem w ciągu całego roku stwierdzono **przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizyko-chemicznych w 23 pobranych próbkach wody** (w 11 pobranych w ramach nadzoru PIS i 12 pobranych w ramach kontroli wewnętrznej), w których łącznie kwestionowano 25 parametrów:

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizyko-chemicznych były każdorazowo niezwłocznie zgłaszane zarządzającym wodociągami publicznymi oraz podmiotom wykorzystującym wodę z ujęć indywidualnych, którzy niezwłocznie podejmowali stosowne działania naprawcze.

Kontrole stężenia magnezu, w wodach przeznaczonych do spożycia przez ludzi na terenie całego powiatu w 2020 r., potwierdziły dla większości pobranych próbek wody ich niskie stężenia, stwierdzane już w latach ubiegłych. Magnez nie ma jednak bezpośredniego wpływu na zdrowie konsumentów - jest to *dodatkowe wymaganie chemiczne*, jakiemu powinna odpowiadać woda. Obowiązujący akt prawny nie nakłada obowiązku na przedsiębiorcę wodociągowego uzupełniania wartości magnezu do wymagalnych stężeń minimalnych. W związku z powyższym, nadal celowym jest stosowanie przez mieszkańców powiatu żywności bogatej lub wzbogaconej w przyswajalny magnez.

PPIS w Cieszynie w 2020 r. łącznie wydał **3 decyzje stwierdzające brak przydatności** do spożycia.

Wszystkie 3 decyzje nałożone przez PPIS w Cieszynie zostały wykonane przez przedsiębiorcę wodociągowego oraz podmiot, na którego zostały nałożone, co potwierdzone zostało badaniami powtórными, z których otrzymano niekwestionowane wyniki.

W ciągu całego 2020 r. do PPIS w Cieszynie przedsiębiorcy wodociągowi zgłosili **46 awarii** dotyczących urządzeń wodociągowych. Po usunięciu awarii przedsiębiorcy wodociągowi przeprowadzili badania wody, z których przedstawiali do PPIS wyniki potwierdzające właściwą jakość wody.

W ramach prowadzonego nadzoru nad materiałami i wyrobami mającymi kontakt z wodą przeznaczoną do spożycia PPIS w Cieszynie wydał **2 decyzje** administracyjne (oceny higieniczne) oraz przeprowadził 14 weryfikacji materiałów i wyrobów zastosowanych do dystrybucji wody.

Oceniając jakość wody do spożycia w ciągu całego 2020 roku, pochodzącą z **32 wodociągów publicznych oraz wodociągów dostarczających wodę z 14 indywidualnych ujęć do budynków użyteczności publicznej**, PPIS w Cieszynie stwierdził, iż była ona przydatna do spożycia przez ludzi. Jeden wodociąg publiczny został zewidencjonowany na koniec roku, w związku z czym nie był objęty w 2020 r. bieżącym nadzorem nad jakością wody i nie oceniano jakości wody pochodzącej z tego wodociągu.

Pływalnie.

Kontrola jakości wody basenowej jest ważnym elementem nadzoru sanitarnego na pływalniach, ponieważ woda na pływalniach oraz w wodnych urządzeniach rekreacyjnych nieodpowiadająca wymaganiom, może stanowić zagrożenie dla zdrowia osób z nich korzystających. W związku z powyższym, pływalnie zlokalizowane na terenie powiatu cieszyńskiego znajdują się pod nadzorem PPIS w Cieszynie, jak również podlegają kontroli wewnętrznej prowadzonej przez zarządców pływalni, zgodnie z ustalonym harmonogramem badań jakości wody, o którym mowa w § 3 ust. 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016). Zarządcy pływalni znajdujących się na terenie powiatu cieszyńskiego są zobligowani do przekazywania sprawozdań z badań wody basenowej do PPIS w Cieszynie.

<https://www.kluby-sportowe.com.pl/klub,3147,kryta-plywalnia-delfin-w-skoczowie.html>

W rejestrze PPIS w Cieszynie ujętych jest **28 pływalni**, w tym **23 kryte**, **2 odkryte** oraz **3 mieszane** (kryto-odkryte). W roku 2020 pobierano wodę do badań z **27** obiektów. Jedna z pływalni została wprowadzona do ewidencji na koniec 2020 roku i pobieranie próbek wody zostało zaplanowane na rok 2021. Część pływalni w 2020 roku była okresowo nieczynna ze względu na obowiązujące obostrzenia w związku z wprowadzonym stanem epidemii.

Większa część z nadzorowanych pływalni jest zaopatrywana w wodę z sieci wodociągowej, a jedynie 4 posiadają indywidualne źródło zasilania w wodę. Większość obiektów wyposażona jest w automatyczny proces uzdatniania i dezynfekcji wody.

W roku 2020 do badań laboratoryjnych pobrano wodę z **27 pływalni**, zarówno z krytych, mieszanych, jak i odkrytych. Łącznie pobrano **1368 próbek**:

- 937 próbek z 68 niecek;
- 401 próbek z 55 systemów cyrkulacji;
- 30 próbek z 23 natrysków zlokalizowanych na terenie pływalni.

Zakres badań odpowiadał wytycznym zamieszczonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w *sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016). Dokonywano oznaczeń parametrów mikrobiologicznych takich jak: *Escherichia coli*, *Pseudomonas aeruginosa*, ogólnej liczby mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 48 h w 1 ml wody, bakterii *Legionella* sp. (w nieckach, gdy temperatura wody jest $\geq 30^{\circ}\text{C}$) oraz gronkowce koagulazo-dodatnie (dla niecek basenowych udostępnianych do nauki pływania dla niemowląt i małych dzieci do lat 3) oraz parametrów fizykochemicznych: mętność, chloroform, Σ THM (suma trihalometanów), azotany, utlenialność, chlor wolny, chlor związany, potencjał redox, odczyn pH oraz temperatura.

Pod względem **mikrobiologicznym** kwestionowano **115 próbek wody**, w zakresie ogólnej liczby mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 48 h w 1 ml wody, liczby bakterii *Pseudomonas aeruginosa* oraz liczby bakterii *Legionella* sp.

Pod względem **fizykochemicznym** kwestionowano **841 próbek wody**, w tym odnotowano przekroczenia następujących parametrów: chloru związanego, chloru wolnego, potencjału redox, utlenialności, chloroformu, mętności, odczynu pH, Σ THM-ów oraz azotanów.

Po otrzymaniu z laboratorium zgłoszeń dot. kwestionowanych wyników badań wody, informacje te niezwłocznie przekazywane były przez przedstawicieli PPIS w Cieszynie do właściwych zarządców obiektu, których jednocześnie wzywano do podjęcia działań naprawczych mających na celu doprowadzenie jakości wody do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w *sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016) oraz do niezwłocznego przekazania do PPIS w Cieszynie informacji o przeprowadzonych czynnościach oraz o wynikach badań powtórnych.

Zarządcy pływalni przeprowadzali działania, w celu zapewnienia właściwej jakości wody basenowej, po czym zwykle przeprowadzali powtórne badanie wody w ramach własnej kontroli wewnętrznej i przedstawiali do PPIS w Cieszynie wyniki tych badań. W niektórych przypadkach właściciele pływalni decydowali się na zamknięcie obiektu do czasu uzyskania wyniku wskazującego na właściwą jakość wody basenowej.

W sezonie letnim do badań laboratoryjnych pobrano wodę z **4 pływalni odkrytych** (w tym 2 stanowiące część pływalni mieszanych). Łącznie zbadano **72 próbki**:

- 52 próbki z 10 niecek;
- 17 próbek z 6 systemów cyrkulacji;
- 3 próbki z 2 natrysków zlokalizowanych na terenie pływalni.

źródło: <http://www.strumien.pl/news/zapraszamy-na-basen?month=7&year=2018#&gid=2&pid=2>

Pod względem **mikrobiologicznym** kwestionowano **2 próbki wody**: jedna pobrana z systemu cyrkulacji jednej z pływalni, w której stwierdzono obecność bakterii *Pseudomonas aeruginosa*, druga pobrana z natrysku zlokalizowanego przy pływalni – stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej liczby bakterii *Legionella* sp.

Pod względem **fizykochemicznym** kwestionowano **62 próbki wody**. Odnotowano przekroczenia parametrów: chlor wolny, chlor związany, potencjał redox, chloroform, Σ THM, utlenialność, mętność, odczyn pH.

Każdorazowo po otrzymaniu informacji o przekroczeniu dopuszczalnych parametrów w wodzie basenowej, PPIS w Cieszynie informował o tym pisemnie zarządcę pływalni, zobowiązując go do podjęcia stosownych działań naprawczych mających na celu doprowadzenie jakości wody do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w *sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (Dz. U. z 2015 r., poz. 2016).

Z powodu kwestionowanej jakości wody na pływalniach PPIS w Cieszynie w 2020 r. wydał 3 decyzje administracyjne. Decyzje dotyczyły unieruchomienia: niecek oraz natrysków, w których stwierdzono przekroczenia parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych (*Pseudomonas aeruginosa*, *Legionella* sp. chloroform, chlor związany, chlor wolny, potencjał redox). Wszystkie decyzje otrzymały rygor natychmiastowej wykonalności. Zarządzający pływalniami zostali zobligowani do poinformowania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Cieszynie o planowanym terminie uruchomienia niecek oraz natrysków, po uprzednim przedstawieniu wyników badań wody potwierdzających spełnienie wymagań rozporządzenia.

Miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli/

W 2020 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Cieszynie nie wpłynął żaden wniosek od podmiotu wyrażającego chęć utworzenia miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli. Było to spowodowane sytuacją epidemiologiczną w związku z szerzeniem się Sars-Cov-2.

Bezpieczeństwo sanitarne w zakresie higieny komunalnej.

Zakłady lecznicze.

Na szczególną uwagę wśród obiektów użyteczności publicznej zasługują **zakłady lecznicze**, prowadzące opiekę zdrowotną nad mieszkańcami, kuracjuszami i turystami przebywającymi na terenie powiatu cieszyńskiego. Działalność leczniczą prowadziło **139** podmiotów leczniczych w zakładach **stacjonarnych (szpitale, sanatoria, zakłady opiekuńczo-lecznicze, rehabilitacyjne) i ambulatoryjnych (przychodnie, poradnie, zakłady rehabilitacyjne, opieka pielęgniarska domowa, laboratoria)**. W zakresie praktyk zawodowych (lekarskich, pielęgniarskich i położnych) działalność prowadzona była w **173** gabinetach.

Szpitale – na terenie działania PPIS w Cieszynie zlokalizowanych jest **8** szpitali, w tym **1** **uzdrowiskowy**. Skontrolowano **3 szpitale**, przeprowadzono **8 kontroli** (w tym 2 kontrole w Sanatorium Rosomak wchodzące w skład Szpitala Uzdrowiskowego).

Wydano 1 decyzję nakazową (dot. zapewnienia gładkiej powierzchni ścian i posadzki na sali gimnastycznej) – nakazy wykonano. Szpitale posiadały wydzielone magazyny bielizny czystej i brudnej, bielizna prana była w pralniach z barierą higieniczną, transport prania do pralni odbywał się w workach, bielizna czysta była foliowana.

Skontrolowane szpitale prowadziły selektywną zbiórkę odpadów medycznych, z odpowiednim podziałem na odpady medyczne zakaźne, niebezpieczne, inne niż niebezpieczne. Odpady medyczne odbierane były przez specjalistyczne firmy na podstawie podpisanych umów, a następnie odwożone do utylizacji, co było potwierdzone w kartach przekazania odpadu. Odpady komunalne odbierane były na podstawie podpisanych umów lub złożonych deklaracji do urzędu miasta.

Opiekę nad osobami starszymi i przewlekle chorymi, prowadzono w **4 zakładach opiekuńczo leczniczych**. Skontrolowano tylko **jeden**. W ramach opieki pensjonariusze mieli zapewnione leczenie oraz rehabilitację mającą na celu poprawę kondycji fizycznej jak i psychicznej. W ramach sprawowanego nadzoru nie stwierdzono nieprawidłowości zarówno w zakresie porządkowym jak i technicznym.

Na terenie działania PPIS w Cieszynie **działalność sanatoryjną** prowadzi **7 podmiotów** (8 sanatoriów), wszystkie prowadzone są przez przedsiębiorców. **Skontrolowano 2**, w których przeprowadzono 2 kontrole planowane.

Decyzji nie wydano, mandatów karnych nie nałożono. Przez część roku sanatoria były nieczynne w związku z obostrzeniami wprowadzonymi w związku z ogłoszonym stanem epidemii.

Opiekę ambulatoryjną na terenie powiatu w 2020r prowadziło **87** podmiotów leczniczych, w skład których wchodziło **109** zakładów. Są to poradnie Podstawowej Opieki Zdrowotnej, poradnie specjalistyczne, rehabilitacja ambulatoryjna, laboratoria diagnostyczne, zakłady diagnostyczne, opieka pielęgniarska długoterminowa domowa oraz filie podmiotów spoza powiatu cieszyńskiego. **Skontrolowano 9 zakładów**, w których przeprowadzono 9 kontroli. Pod względem higieniczno-sanitarnym nie stwierdzano nieprawidłowości.

Kolejną nadzorowaną grupą prowadzącą działalność leczniczą są **indywidualne i specjalistyczne praktyki lekarskie oraz indywidualne praktyki pielęgniarek i położnych**. Na terenie powiatu działały **173 gabinety**, skontrolowano **14**. W większości są to praktyki lekarskie specjalistyczne i stomatologiczne. W czasie przeprowadzanych kontroli nie stwierdzano nieprawidłowości. Sterylizacja sprzętu wielorazowego w gabinetach zabiegowych prowadzona była w miejscu wykonywania działalności, procesy sterylizacji kontrolowane były testami chemicznymi i biologicznymi. Nadzór nad zakładami leczniczymi, ze względu na ogłoszony stan epidemii oraz czasowe zamknięcie PSSE w Cieszynie z uwagi na ognisko zachorowań na COVID-19, w 2020 roku był ograniczony. Nie przeprowadzono większości planowanych kontroli, pracownicy zostali oddelegowani do zadań związanych ze zwalczaniem i zapobieganiem szerzeniu się Sars-Cov-2.

W 2020 r. w zakresie nadzoru nad jakością ciepłej wody użytkowej w szpitalach, pobrano łącznie **21 próbek wody**, z czego **kwestionowano 2 próbki** pobrane w jednym z obiektów - na powrocie ciepłej wody do zbiornika (w ramach kontroli i jej rekontroli). Wydano decyzję nakazującą przeprowadzenie zabiegów czyszczenia i dezynfekcji instalacji ciepłej wody w celu doprowadzenia jej jakości do obowiązujących wymagań.

Strona podjęła działania naprawcze polegające na przegrzewaniu instalacji ciepłej wody użytkowej, przepłukaniu instalacji wodnej, oczyszczone zostały z osadów i zanieczyszczeń zasobniki wodne i rurociągi. Strona przeprowadziła badania powtórne w ramach kontroli wewnętrznej, które potwierdziło skuteczność przeprowadzonych działań naprawczych i wykluczyło obecność bakterii *Legionella sp.* w ww. punkcie poboru.

Obiekty użyteczności publicznej.

Ważnym aspektem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest kontrola stanu sanitarno - higienicznego różnorodnych obiektów użyteczności publicznej, z których korzystają mieszkańcy powiatu, a także kuracjusze i turyści.

2020 r. nadzorowano **1451** takich obiektów, wśród nich: hotele i inne obiekty noclegowe, podmioty lecznicze, gabinety lekarskie i pielęgniarskie, obiekty kultury, domy pomocy społecznej, zakłady usługowe (fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu, pralnie, zakłady pogrzebowe), pływalnie i baseny (sezonowe, kryte oraz parki wodne), szalety publiczne, obiekty rekreacyjne i sportowe oraz wiele innych. Liczba ta w stosunku do roku 2019 **zwiększyła się o 18 obiektów**. W związku z ogłoszonym stanem epidemii oraz czasowym zamknięciem PSSE w Cieszynie z uwagi na ognisko zachorowań na COVID-19, w 2020 roku nie przeprowadzono większości zaplanowanych kontroli, pracownicy zostali oddelegowani do zadań związanych ze zwalczaniem i zapobieganiem szerzeniu się Sars-Cov-2.

Pod nadzorem PPIS w Cieszynie jest **12 domów pomocy społecznej** oraz **11 placówek zapewniających całodobową opiekę** (dla osób w podeszłym wieku, przewlekle chorych). Skontrolowano **1 DPS** w związku z pismem strony o prolongatę terminu decyzji. Strona wyjaśniła, iż z uwagi na brak środków w planie finansowym oraz nieprzewidzianymi wydatkami przeznaczonymi na walkę z pandemią Covid-19 nie jest w stanie wykonać nakazów decyzji w ustalonym terminie. Decyzję prolongowano do dnia 31.12.2022 r. Skontrolowano także **2 placówki zapewniające całodobową opiekę**, w których nie stwierdzono nieprawidłowości i oceniono je jako dobre pod względem sanitarno – higienicznym. Wysoki standard świadczonych usług zapewniają szczególnie nowopowstałe placówki zapewniające całodobową opiekę. W stosunku do ubiegłego roku liczba takich placówek zwiększyła się o **3 nowe obiekty**.

W zakresie nadzoru nad jakością ciepłej wody użytkowej, pobrano **14** próbek wody na obecność bakterii *Legionella sp.* z instalacji wyżej opisanych obiektów, nadzorowanych przez PPIS w Cieszynie. Kwestionowano 1 próbkę wody. Wydano decyzję nakazującą przeprowadzenie zabiegów czyszczenia i dezynfekcji systemu ciepłej wody w celu doprowadzenia jej jakości do obowiązujących wymagań. Strona podjęła działania naprawcze polegające na przegrzewaniu instalacji ciepłej wody użytkowej. Powyższe skutkowało zredukowaniem ilości tych bakterii, co potwierdził wynik badań wody przeprowadzonego w ramach kontroli wewnętrznej.

Obiekty wczasowo-turystyczne to obiekty w przeważającej większości prowadzące całoroczną działalność, dlatego też znajdują się pod szczególnym nadzorem sanitarnym PPIS.

W rejestrze PPIS w Cieszynie znajdują się **233** takie obiekty, z których skontrolowano **12**, przeprowadzając w nich łącznie **13 kontroli sanitarnych**. Obiekty te cechuje różnorodność standardów oferowanych usług. Skontrolowane obiekty, oceniono pod względem higieniczno-sanitarnym jako dobre. Tylko w 1 obiekcie noclegowym stwierdzono nieprawidłowości dotyczące niewłaściwego stanu technicznego, w związku z czym wszczęto postępowania administracyjne skutkujące wydaniem decyzji nakazowej.

Przeprowadzono również **7 wizytacji** w ww. obiektach w zakresie przestrzegania ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. W tym zakresie większość przedsiębiorców postępowało zgodnie z opracowanymi wytycznymi dla swoich branż dostępnymi na stronie gov.pl.

W 2020 r. w zakresie nadzoru nad jakością wody ciepłej użytkowej w instalacjach ww. obiektów, pobrano łącznie **15 próbek wody**, z czego **kwestionowano 3 próbki**. Wydano decyzję nakazującą zaprzestania używania ciepłej wody pochodzącej z pryszniców w jednym z pokoiów oraz nakazującą przeprowadzenie zabiegów czyszczenia i dezynfekcji systemu ciepłej wody w celu doprowadzenia jej jakości do obowiązujących wymagań. Strona podjęła działania naprawcze polegające na przegrzewaniu instalacji ciepłej wody użytkowej. Wyłączyła również ze sprzedaży pokój, w którego łazience kwestionowano jakość ciepłej wody.

Pod nadzorem PPIS jest **70 obiektów rekreacyjnych** do których wliczono: parki, amfiteatry, kina, teatr, ośrodki kultury, place zabaw dla dzieci, stadiony, korty tenisowe, baseny, przystań kajakową, ośrodek sportów wodnych, pijalnię, skocznię i wyciąg narciarski. W 2020 r. obiekty te nie zostały objęte kontrolą.

W 2020 r. skontrolowano **35 z 332** będących w rejestrze PPIS w Cieszynie **zakładów usługowych**: fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, tatuażu oraz pralni, zakładów pogrzebowych. Nie stwierdzono nieprawidłowości, mandatów karnych nie nałożono. Wszystkie skontrolowane obiekty oceniono jako dobre pod względem sanitarno-higienicznym. Podczas kontroli sanitarnych szczególną uwagę zwracano na postępowanie z narzędziami i przyborami w związku z możliwością uszkodzenia ciągłości tkanki. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie. W większości zakładów kosmetycznych oraz tatuażu do zabiegów naruszających ciągłość tkanki używany jest sprzęt jednorazowy oraz stosowane są podkłady i ręczniki jednorazowe - postępowanie po użyciu jest prawidłowe. Zakłady posiadają podpisane umowy na odbiór odpadów medycznych z firmami posiadającymi pozwolenia na ich odbiór i transport. W zakładach opracowane są i wdrożone procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami zakaźnymi czynnikami chorobotwórczymi. Stale podnosi się standard świadczonych usług jak i estetyka w/w obiektów. Przeprowadzono również wizytacje w **2** zakładach fryzjerskich, w **2** salonach kosmetycznych, oraz w **1** zakładzie odnowy biologicznej, podczas których potwierdzono przestrzeganie reżimu sanitarnego zgodnie z wytycznymi GIS.

Ustępy publiczne oraz toalety ogólnodostępne - w ewidencji znajduje się **20** ustępów publicznych oraz **9** toalet ogólnodostępnych czyli takich, które zlokalizowane są w budynkach użyteczności publicznej. W 2020 r. **skontrolowano 1 toaletę ogólnodostępną**. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Ustęp wyposażony był w wystarczającą ilość środków do utrzymania czystości i środków dezynfekcyjnych. Zapewnione był środki higieny. Stan sanitarno-higieniczny oceniono jako dobry.

PPIS nadzoruje także **226 innych obiektów użyteczności publicznej**, w tym m.in.: apteki, noclegownie, targowiska, parkingi, stacje paliw, zakład karny, domy przedpogrzebowe, cmentarze. Ogółem w tej grupie obiektów przeprowadzono **8 kontroli**, oraz **7 wizytacji** podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości. Obiekty prowadzą prawidłową gospodarkę odpadami komunalnymi, zachowana jest bieżąca czystość. Wszystkie skontrolowane obiekty pod względem sanitarno - higienicznym oceniono jako dobre.

W związku z wystąpieniem stanu epidemii dodatkowo wizytowano obiekty nie będące pod nadzorem PPIS - pod kątem przestrzegania ograniczeń, nakazów i zakazów. Łącznie przeprowadzona **120** takich wizytacji w tym między innymi w: bankach, sklepach, galeriach, zakładach usługowych (ubezpieczenia, kserograf, lotto), stokach narciarskich, kościołach, na poczcie. W tym zakresie większość przedsiębiorców postępowało zgodnie z opracowanymi wytycznymi dla swoich branż dostępnymi na stronie gov.pl.

Stan sanitarny zakładów pracy.

Nadzór inspekcji sanitarnej nad zakładami pracy wiąże się z ich kontrolą i oceną pod kątem warunków higieniczno-sanitarnych. Kontrolowane jest spełnianie przepisów mających na celu zapobieganie chorobom zawodowym oraz stan sanitarny pomieszczeń i otoczenia zakładu. Pracodawcy winni stosować szeroko pojętą profilaktykę chorób zawodowych i parazawodowych, w tym celu regularnie kierować pracowników na badania lekarskie, wykonywać pomiary czynników szkodliwych, informować pracowników o zagrożeniach, stosować środki ochrony zbiorowej oraz zaopatrywać pracowników w ochrony indywidualne, a także stosować nowoczesne rozwiązania techniczne i technologiczne.

Powiat cieszyński charakteryzuje się dużą ilością małych podmiotów gospodarczych. W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Cieszynie, pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy, znajdują się **542** zakłady pracy, w których zatrudnionych jest **20 153** pracowników. Większość z nich to małe zakłady świadczące usługi dla potrzeb lokalnego rynku, m.in. stolarnie, warsztaty samochodowe, piekarnie itp. Przemysł wielkobudżetowy, zatrudniający największą liczbę pracowników, obejmuje odlewnie, kuźnie, produkcję chemikaliów, branżę samochodową oraz przemysł spożywczy.

Z uwagi na sytuację epidemiczną w kraju w 2020 r. przeprowadzono jedynie 7 kontroli, w 7 zakładach pracy. Wydano **1 decyzję** nakazową w zakresie poprawy warunków higieniczno-sanitarnych pomieszczenia socjalnego dla pracowników. Pozostałe zadania pracowników skupiały się na prowadzeniu działań przeciwepidemicznych, związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem Covid-19.

Pomimo ogłoszonego stanu epidemii prowadzono w szczególności postępowania w sprawach chorób zawodowych. W 2020r. prowadząc **17 postępowań** wydano **2 decyzje** o stwierdzeniu choroby zawodowej, 5 o braku podstaw do jej stwierdzenia.

Bezpieczeństwo Dzieci i Młodzieży.

Na terenie powiatu cieszyńskiego ewidencją objęto **224** zakłady nauczania i wychowania. W porównaniu z ubiegłym rokiem **przybyło** sumarycznie **18 placówek**, co stanowi wzrost o 8%, natomiast jednostkowo kształtuje się to następująco: powstały 2 żłobki (w tym jeden wznowił działalność), w 3 przypadkach z 2 szkół i 3 przedszkoli stworzono dwa zespoły szkół; przejęto również placówki oświatowe oraz opiekuńczo – wychowawcze pozostające do tej pory pod nadzorem Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Katowicach, w tym: 4 licea ogólnokształcące samodzielnie funkcjonujące, 6 zespołów szkół. Poza placówkami oświatowymi i wychowawczymi przejęto 2 warsztaty szkolne, centrum szkolenia zawodowego, 2 placówki opiekuńczo - wychowawcze, specjalny ośrodek szkolno – wychowawczy, placówkę wsparcia dziennego, ognisko pracy pozaszkolnej, schronisko młodzieżowe. Ponadto zgodnie z bazą MEN w powiecie cieszyńskim zorganizowane były **394** turnusy wypoczynku dzieci i młodzieży.

Z uwagi na sytuację epidemiczną kraju, zmiany w organizacji pracy szkół, w tym ograniczenia funkcjonowania placówek, działalność sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży prowadzona była w bardzo ograniczonym zakresie. Pracownicy zostali skierowani do działań związanych z postępowaniami epidemiologicznymi i zapobiegawczymi w celu zminimalizowania skutków epidemii.

Przeprowadzono **79 kontroli** sanitarnych w 60 placówkach stałych oraz **37** sezonowych, czyli w **19 %** placówek objętych nadzorem.

Stan sanitarny i techniczny żłobków.

Ilość żłobków i klubów dziecięcych w roku 2020 zwiększyła się o dwie placówki i wynosi **15**. Kontrolą objęto **5 placówek**, w których opiekę znalazło 106 dzieci. Stan techniczny budynków nie budzi zastrzeżeń. Nie stwierdzono zaniedbań sanitarno-technicznych, a warunki do utrzymania higieny uznano za prawidłowe.

W pomieszczeniach sanitarnych zapewniono dostęp do ciepłej i zimnej bieżącej wody, mydła w płynie, ręczników papierowych oraz innych środków higieny. Pracowników zaopatrzone w środki do dezynfekcji rąk i powierzchni. Ponadto w związku z zanieczyszczeniem powietrza w okresie zimowym zwracano uwagę na konieczność śledzenia stanu powietrza i ewentualnego zaniechania opuszczania budynku w przypadku ponadnormatywnych stężeń pyłów zawieszonych.

W skontrolowanych placówkach opiekuńczo-wychowawczych nie stosuje się oczyszczaczy powietrza.

Stan sanitarno-techniczny placówek wychowania przedszkolnego.

W roku 2020 w ogólnej statystyce likwidacji uległy 3 placówki przedszkolne, zostały one włączone do zespołów szkolno-przedszkolnych, zatem objętych ewidencją są 84 samodzielne placówki opieki przedszkolnej oraz 10 funkcjonujących w zespołach. W trakcie prowadzenia nadzoru sanitarnego w 2020 roku skontrolowano **21 placówek**. Zakres kontroli pozwala na stwierdzenie, że stan sanitarno-techniczny placówek opieki przedszkolnej jest z roku na rok coraz lepszy.

Szczególne uwagi w placówkach kontrolowanych zwracano uwagę na:

- warunki higieniczno- sanitarne, w tym przestrzeganie wytycznych MEN, GIS, MZ
- stan higieniczno- techniczny pomieszczeń sanitarnych,
- stan techniczny pomieszczeń oraz wyposażenia,
- dostosowanie mebli edukacyjnych do zasad ergonomii,
- dostępność do środków higieny,
- mikroklimat w pomieszczeniach zamkniętych.

Skontrolowane placówki na ogół utrzymywane były w prawidłowym stanie sanitarnym oraz technicznym. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zaopatrzeniu sanitariatów w środki do utrzymania higieny. W wyniku stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości w zakresie stanu technicznego na zarządzających placówkami nałożono obowiązki zawarte w **2 decyzjach administracyjnych** (dotyczących drobnych prac remontowych lub ergonomii), wyegzekwowano 4 decyzje, w tym 3 z lat ubiegłych. W związku z ogłoszeniem epidemii na terytorium kraju oraz wydaniem przez MEN, GIS i MZ wskazówek dotyczących prawidłowego funkcjonowania placówek wychowania przedszkolnego szczególnie istotne stało się nadzorowanie przestrzegania ww. wytycznych.

W związku ze znacznym stopniem zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego w trakcie kontroli pozyskiwano również informacje nt. stosowania w placówkach oczyszczaczy powietrza.

Ergonomia w przedszkolach.

W ramach sprawowanego nadzoru dokonano oceny dostosowania przedszkolnych mebli edukacyjnych do zasad ergonomii. Pomiary przeprowadzono w **2 placówkach**, gdzie zmierzono **137 stanowisk** pracy/ nauki dzieci. Stwierdzono, że z nieprawidłowo dobranych mebli do wzrostu korzystało **20** (14,5%) przedszkolaków. Meble najczęściej oznakowywano kolorami lub numerami zgodnymi z Polską Normą, stosowano też plakietki imienne.

W związku z dużą ilością zachorowań na COVID-19 również wśród personelu pedagogicznego placówek przedszkolnych oraz konieczności skierowania dzieci wraz personelem na kwarantannę na wnioski dyrektorów placówek przedszkolnych **wydano 18 pozytywnych opinii** dotyczących zawieszenia zajęć stacjonarnych zgodnie z zapisem.

Stan sanitarno-techniczny szkół.

W związku ze zmianą prawa w roku sprawozdawczym przejęto do nadzoru placówki, których organem prowadzącym jest Starostwo Powiatowe.

Skontrolowano **32 (34,4%) szkoły** ze 105 funkcjonujących placówek wszystkich typów i stopni. W obiektach tych opieką oraz nauką objętych było 6176 dzieci i młodzieży. W ramach działalności pokontrolnej w **5 przypadkach** wydano decyzje administracyjne, które dotyczyły nieprawidłowości w zakresie drobnych remontów w budynkach, dojść do budynków, niezgodnymi z PN wartościami natężenia oświetlenia w pomieszczeniach dydaktycznych.

Nie nałożono mandatów karnych za nieprawidłowy stan sanitarny.

W związku z sytuacją epidemiczną w kraju nadzorem objęto również dostępność dla uczniów jak i personelu do środków dezynfekcyjnych do rąk oraz powierzchni, przestrzeganie procedur określonych przez placówki, a także przestrzeganie wytycznych MEN, GIS i MZ.

Ergonomia w szkole.

W roku sprawozdawczym z uwagi na ograniczony czas nauki prowadzonej w trybie stacjonarnym nie przeprowadzano analizy prawidłowości usadowienia uczniów zgodnie z zasadami ergonomii.

Analiza tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych w szkołach.

Na zdrowie psychiczne i dobre samopoczucie uczniów w środowisku szkolnym istotny wpływ ma prawidłowe planowanie nauki i odpoczynku. Przedmiotem kontroli było równomierne obciążenie uczniów obowiązkami w poszczególnych dniach tygodnia. Analizując rozkłady zajęć lekcyjnych oceniono je w **18 oddziałach w 3 placówkach** i **nie odnotowano** w tym zakresie **nieprawidłowości**.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

Ważnym czynnikiem warunkującym prawidłowy rozwój i zdrowie ucznia jest organizacja zajęć wychowania fizycznego. Oceniając szkoły w aspekcie warunków, w których prowadzone są zajęcia wychowania fizycznego, stwierdzono,

że na 32 skontrolowane w roku 2020 placówki szkolne:

- 31% placówek posiadało szkolny zespół sportowy z boiskiem,
- 12,5% placówek posiadało szkolny zespół sportowy bez boiska,
- 12,5% placówek posiadało salę gimnastyczną z boiskiem,
- 3% placówek posiadało wyłącznie pełnowymiarową salę gimnastyczną,
- 9% placówki posiadało wyłącznie sale zastępczą,
- 6% placówek nie posiada żadnej infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

Szkoły, które nie posiadają żadnej lub wystarczającej infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, prowadzą zajęcia poza placówką w obiektach sportowych takich jak: hala sportowa, basen czy boisko sportowe miejscowych klubów sportowych.

Ocenie poddano zarówno wyposażenie szkół w urządzenia i sprzęt sportowy, jak i utrzymywanie obiektów sportowych w prawidłowym stanie techniczno-sanitarnym. Kontrole w tym zakresie nie wykazywały znaczących nieprawidłowości, uchybień. Jedynie w jednym przypadku zakwestionowano stan techniczny ogrodzenia boiska sportowego. Podczas kontroli bloków sportowych na szczególną uwagę zasługuje problem niewykorzystywania części sanitarnej (natrysków) przy blokach sportowych po zajęciach wychowania fizycznego. **Jedynie w 9% placówek na 32 skontrolowane stwierdzono sporadyczne ich użytkowanie po zajęciach wychowania fizycznego.** Najczęściej wykorzystywane są po zajęciach dodatkowych tj. w 6 szkołach, co stanowi 18,7%. W pozostałych placówkach natryski nie były używane z różnych względów. Najczęstszą przyczyną takiego stanu są zbyt krótkie przerwy międzylekcyjne, zbyt mała ilość kabin natryskowych w stosunku do ilości dzieci.

Warunki do utrzymania higieny.

W 2020 roku oceniono, w ramach działalności profilaktycznej ukierunkowanej na zapobieganie zachorowaniom na choroby zakaźne, realizację Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002, zapewnienie dostępu do ciepłej i zimnej bieżącej wody, środków utrzymania higieny w sanitariatach oraz środków dezynfekcji rąk w wyznaczonych miejscach. Poddawano ocenie stan techniczny pomieszczeń w placówkach nauczania, a także przestrzeganie wytycznych opublikowanych przez MEN, GIS oraz MZ. Dostępność do środków higieny osobistej zagwarantowano we wszystkich placówkach. W węzłach sanitarnych z zimnej i ciepłej bieżącej wody dzieci korzystały w 100% skontrolowanych placówek szkolnych, we wszystkich szkołach zagwarantowano uczniom dostęp do środków dezynfekcyjnych, a także przeprowadzano zajęcia na temat prawidłowej higieny. Ogólny stan techniczny pomieszczeń sanitarnych w szkołach uległ poprawie w wyniku przeprowadzonych remontów, również w skutek wydanych we wcześniejszych latach decyzji administracyjnych.

Opieka medyczna w szkołach.

W roku sprawozdawczym dokonano oceny warunków realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach. Gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej znajdują się w **23 szkołach**. Na **32 skontrolowane placówki w 1 nie zagwarantowano opieki pielęgniarskiej na miejscu, zaś w 8 zapewniona jest w pomieszczeniach zastępczych**. Z informacji uzyskanych od dyrektorów szkół wynika, że liczba godzin pracy pielęgniarki/higienistki szkolnej na przestrzeni tygodnia jest niewystarczająca w stosunku do potrzeb. W dalszym ciągu niektóre placówki nie posiadają opieki medycznej z powodu trudności w pozyskaniu pielęgniarki.

Mikroklimat, zagęszczenie klas.

Na prawidłowy rozwój fizyczny uczniów i osiągnięte przez nich wyniki edukacyjne duży wpływ mają warunki w jakich nauka się odbywa. W odniesieniu do wytycznych i zaleceń MEN, GIS i MZ, ale także jak co roku podczas kontroli zwracano uwagę na warunki mikroklimatyczne w pomieszczeniach dydaktycznych. O ile w latach ubiegłych można było zaobserwować niepokojące zjawisko jakim było ograniczenie wietrzenia sal lekcyjnych, o tyle w roku 2020 po ogłoszeniu epidemii sytuacja zmieniła

się na korzyść. Dzięki wspomnianym zaleceniom oraz szeroko zakrojonym akcjom wzrosła świadomość społeczności szkolnej na temat walorów prawidłowej cyrkulacji powietrza w pomieszczeniach zamkniętych, a także regularnego sprzątania oraz dezynfekcji powierzchni.

Realizacja rozporządzenia MEN dotyczącego zapewnienia uczniom możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w pomieszczeniach szkoły.

W trakcie kontroli placówek szkolnych oceniano realizację rozporządzenia MEN stwierdzając, że wszystkie placówki realizowały w/w obowiązek. Przeważnie wybierano najbardziej optymalny wariant (szafki, półki dla każdego ucznia w klasie, szafki w klasie dla dzieci młodszych, szafki w szatni lub szafki w klasach dla dzieci starszych), ponieważ przepis nie określa, szczegółowo sposobu realizacji zadania. Poza sprawowaniem bieżącego nadzoru sanitarnego w placówkach oświatowych w związku z sytuacją epidemiczną organy prowadzące zwracały się do PIS w Cieszynie z prośbą o konsultacje w sprawie wymaganych wytycznymi procedur czy planów higieny. Na bieżąco ustalano sposób postępowania w sytuacji stwierdzenia w placówce przypadku zachorowania lub kontaktu z osobą chorą na SARS-CoV-2. Do PPIS w Cieszynie wpłynęło **30 wniosków o wydanie opinii dotyczącej zawieszenia zajęć stacjonarnych na czas oznaczony we wniosku. Wydano 30 pozytywnych opinii.**

Nadzór nad innymi placówkami.

Kontrolami sanitarnymi poza żłobkami, przedszkolami i szkołami objęte są także placówki: z pobytem stałym i czasowym, wsparcia dziennego, wychowania pozaszkolnego oraz rekreacyjne. **Objętych nadzorem jest 36 takich jednostek, z czego 3 zostały skontrolowane.** W placówkach działalności pozaszkolnej nie stwierdzono żadnych uchybień techniczno-sanitarnych. Wychowankom i uczestnikom zajęć zapewniono pełen dostęp do węzłów sanitarnych oraz środki higieny osobistej. W obiektach prowadzone są modernizacje, niezbędne remonty oraz prace konserwatorskie. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny placówek jest prawidłowy. Również w tych placówkach zapewniono środki ochrony.

Nadzór nad warunkami wypoczynku dzieci i młodzieży.

W roku 2020 do bazy Ministerstwa Edukacji Narodowej na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Cieszynie zgłoszono **394 turnusy**, w tym **181 turnusów wypoczynku letniego** i **213 turnusów wypoczynku zimowego**. W trakcie trwającego wypoczynku letniego, na którym przebywało **5601** uczestników, **skontrolowano 3 turnusy**, na których wypoczywało 96 dzieci. Zapewniono właściwe warunki sanitarno-higieniczne. Mandatów karnych nie nałożono. Interwencji nie odnotowano. Podczas trwającego wypoczynku zimowego, z którego korzystało ogółem **7730 uczestników**, **skontrolowano 34 turnusy** (1122 uczestników), nie stwierdzono zaniedbań w zakresie właściwych warunków sanitarno-higienicznych. W roku 2020 nie wydano decyzji o zamknięciu całości lub części obiektu, w którym odbywał się wypoczynek dzieci i młodzieży.

Wypoczynek w miejscu zamieszkania zorganizowany był przez placówki oświatowe lub placówki wsparcia dziennego. Dla dzieci i młodzieży organizowano zajęcia w formie gier, zabaw, wyjścia na basen i wycieczek wyjazdowych poza miasto. Jednak z uwagi a stan epidemii ilość turnusów tej formy wypoczynku była ograniczona.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.

Zadania wykonywane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego mają charakter prewencyjny, zmierzający do ochrony zdrowia ludzi przebywających w obszarze i sąsiedztwie planowanych inwestycji. Zadania te polegają na kontroli przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie

planistycznym obszarów powiatu, opracowania projektów i realizacji różnego rodzaju zamierzeń inwestycyjnych. Przy uzgadnianiu planowanych przedsięwzięć zwraca się uwagę na to, czy zapewniono bezpieczeństwo zdrowotne przyszłych użytkowników projektowanych obiektów użyteczności publicznej, zakładów pracy w tym także placówek służby zdrowia, oświaty i wychowania.

Działalność opiniodawczą i nadzorową można podzielić na obszary w zależności od zagadnień związanych z realizacją obiektów budowlanych. W zakresie kontroli wymagań sanitarno-higienicznych etapy procesu inwestycyjnego dotyczą:

- planowania przestrzennego na poziomie miast i gmin (etap strategicznej oceny oddziaływania na środowisko),
- określania uwarunkowań wymaganych przy realizacji przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko, dla postępowań prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego lub organy ochrony środowiska,
- opiniowania dokumentacji projektowej,
- dopuszczania do użytkowania obiektów budowlanych.

Ze względu na znaczące zaangażowanie pracowników zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w sprawy związane z przeciwdziałaniem pandemii, a także ich absencję chorobową, działania regulowane *ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* zostały znacząco ograniczone. Skutkowało to zawieszeniem wykonywania czynności kontrolnych w obiektach budowlanych, a także wydłużeniem terminów załatwiania spraw lub odstąpieniem od wydawania niektórych opinii.

Zaobserwowano także znaczące zmniejszenie ilości wnioskowanych spraw zarówno przez podmioty gospodarcze jak również instytucje publiczne.

Zadania w zakresie planowania przestrzennego realizowane były w oparciu o ustawę z dnia 3 października 2008r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (jednolity tekst Dz.U. z 2020 r. poz. 283).

Uzgodnień dokonywano na podstawie dokumentów planistycznych (projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miast i gmin wraz z prognozą oddziaływania na środowisko) przygotowanych przez jednostki samorządowe.

Uwzględniając ww. prognozy wydano **2 opinie** dotyczące uzgodnienia **projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego** oraz **1 opinię** dla projektu **studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania**. Przekształcenia jednostek planistycznych dotyczyły utrwalenia funkcji planistycznej w zakresie terenów rekreacyjno-sportowych oraz obsługi komunikacyjnej. Opiniowane projekty dotyczyły obszarów stanowiących wycinek gmin (pojedyncze jednostki strukturalne oraz niewielkie obszary planu np. ulice, stoki narciarskie).

Przedłożone do zaopiniowania ustalenia nowych kierunków zagospodarowania obszaru w miejscowości Drogomyśl uzgodniono negatywnie ze względu na zaproponowane rozwiązania, dopuszczające bezpośrednie sąsiedztwo terenów o funkcji produkcyjnej i mieszkalno-usługowej (zabudowa mieszana – zagrodowa i jednorodzinnej).

Kierunki przekształceń terenów w poszczególnych gminach.

Lp.	Gmina	Przeznaczenie terenu istniejące	Przeznaczenie terenu projektowane
1.	Wisła	Tereny sportowo – rekreacyjne.	Tereny sportowo-rekreacyjne – rozszerzenie funkcji), rozbudowa ośrodka narciarskiego. Tereny zieleni urządzonej
2.	Strumień	Tereny zabudowy mieszkalno-usługowej w Drogomyślu	Tereny działalności gospodarczej, produkcyjnej, składowej, magazynowej, usługowej oraz otworowej eksploatacji surowców),

Na terenie powiatu cieszyńskiego w większości obowiązują ustalenia określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W przypadku kilku gmin, niewielkie obszary rzędu kilku do kilkunastu procent podlegają jeszcze procedurze planistycznej związanej z wprowadzeniem lub zmianą ustaleń dotyczących planów miejscowych (dostosowanie ustaleń obowiązujących planów przestrzennych do aktualnych przepisów, zmiany w planowaniu przestrzennym na wniosek inwestorów indywidualnych, powiększenia obszarów). Wyjątkiem, jest gmina Ustroń w której plan przestrzenny został uchylony i obecnie nadal trwają prace nad sporządzeniem nowego dokumentu planistycznego. Na obszarze tej gminy istnieje jednak kilka niewielkich obszarów objętych ustalaniem zawartymi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W porównaniu do roku 2019, ilość opinii dotyczących zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozach oddziaływania inwestycji planistycznych na środowisko była na podobnym poziomie (**14 uzgodnień**). Kierunki polityki planowania przestrzennego w gminach stanowią kontynuację ustaleń istniejących planów miejscowych z ewentualnym rozszerzeniem funkcji podstawowych dla danego obszaru (zajęcie terenów rolnych – zielonych, wydzielenie terenów rekreacyjnych, mieszkaniowych).

Opinie sanitarne dotyczące uzgodnienia warunków do „**decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach**” dla konkretnych inwestycji wydawane były w zakresie dotyczącym:

- określenia konieczności przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania inwestycji na środowisko, w myśl ustawy „o udostępnianiu informacji o środowisku...”,
- uzgodnień szczegółowych warunków, związanych z realizacją przedsięwzięć, na podstawie opracowanych raportów – uzgodnienia do decyzji „o środowiskowych uwarunkowaniach”.

Na podstawie analizy wydawanych opinii i uzgodnień w 2020 roku zaobserwowano tendencję spadkową w porównaniu do roku poprzedniego w zakresie opinii dotyczących potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (**7 opinii – spadek o 75 %**). Ilość uzgodnień warunków do decyzji „o środowiskowych uwarunkowaniach” kształtowała się na tym samym poziomie (**3 opinie**).

Przygotowywane opinie i uzgodnienia dotyczyły infrastruktury technicznej (sieć gazowa), a także stacji paliw, gospodarstw rolnych (zwiększenie ilości DJP), zakładów produkcyjnych (zakłady metalowe, przemysł lakierniczy). Planowane inwestycje warunkowano właściwą gospodarką wodno-ściekową oraz prawidłowym postępowaniem z odpadami i to zarówno na etapie budowy jak i eksploatacji. Uzgodnienia warunków do decyzji „o środowiskowych uwarunkowaniach” wydawano przy uwzględnieniu ograniczenia oddziaływania inwestycji w zakresie uciążliwego hałasu - tereny chronione, a także ochronę powietrza na tych obszarach, przed zanieczyszczeniami powstającymi w procesach technologicznych. Nie odnotowano informacji na temat protestów społecznych dotyczących realizacji inwestycji oddziałujących na środowisko.

Organy PIS mają za zadanie prowadzenie działań zmierzających do zapobiegania możliwości powstawania zagrożeń dla bezpieczeństwa sanitarnego i zdrowia ludzi na etapie sporządzania dokumentacji projektowych nowych i modernizowanych obiektów, w których przebywać będą ludzie.

Podczas weryfikacji rozwiązań projektowych w szczególności zwracano uwagę na usytuowanie pomieszczeń i ich wykończenie, systemy wentylacji oraz warunki socjalno-sanitarne personelu. Dodatkowo przy opiniowaniu bardzo istotną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa sanitarnego oraz warunków pracy w zakładach odgrywa prawidłowe **zaprojektowanie obiektu**, z uwzględnieniem przewidzianej technologii produkcji, a także obowiązujących w tym zakresie przepisów. W grupie obiektów ochrony zdrowia, w celu stworzenia prawidłowych warunków dla pacjentów, niezbędne jest zastosowanie odpowiednich rozwiązań projektowych, aby spełnione były wymogi dotyczące właściwego usytuowania pomieszczeń, z uwzględnieniem istniejącego i projektowanego zagospodarowania terenu oraz warunków do udzielania świadczeń zdrowotnych. Dodatkowo równie ważne jest dotrzymanie odpowiednich warunków techniczno-użytkowych pomieszczeń tj. powierzchnia gabinetów, wysokość, warunki oświetlenia światłem naturalnym oraz wentylacja.

Wśród inwestycji, będących przedmiotem uzgodnień, wyróżnić można:

- Przychodnie lekarskie w Cieszynie (rozbudowa).
- Zakład produkcyjny w Cieszynie (piece kominkowe) - rozbudowa.

W przypadku jednej z przychodni dokonano uzgodnienia rozwiązań projektowych dotyczących adaptacji pom. biurowych na strefę obsługi pacjentów potencjalnie zakażonych wirusem COVID-19.

Obszar działalności związany z **dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych** dotyczył czynności kontrolnych realizowanych na podstawie dokumentacji projektowej, uzgodnień branżowych oraz dokumentów formalno-prawnych (stanowiska organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego). W trakcie kontroli **76 obiektów**, w **3 przypadkach stwierdzano nieprawidłowości** związane z ich realizacją, które skutkowały wydaniem opinii negatywnej. Opinie wydawano w formie pisma lub opinii sanitarnej, zależnie od nałożonego na inwestora obowiązku uzyskania pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego. Przy uczestniczeniu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów, stwierdzano nieprecyzyjność lub brak jednoznacznie określonych warunków higieniczno-sanitarnych w dokumentacji projektowej (brak szczegółowych opisów, rysunków dla projektów zmiany sposobu użytkowania, projektów technologicznych).

Kontrole wykazały także, że obiekty ochrony zdrowia (przychodnie, apteki, gabinety praktyk lekarskich) były lepiej przygotowane do kontroli w porównaniu do lokali gastronomicznych i zakładów fryzjersko-kosmetycznych (wyposażenie, stan techniczny).

Do ciekawszych obiektów będących przedmiotem kontroli zaliczyć można:

- Blok operacyjny z centralną sterylizatornią w Ustroniu.
- Budynek zamieszkania zbiorowego w Wiśle (ośmiokondygnacyjny).

Działania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego PSSE w Cieszynie skoncentrowane są głównie na zapewnieniu właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych stwarzanych mieszkańcom powiatu cieszyńskiego poprzez zapewnienie właściwych warunków pracy, edukacji, opieki zdrowotnej oraz mieszkalnictwa, a także współzależności i sąsiedztwa różnych podmiotów gospodarczych w perspektywie powiązań i zależności między ich funkcjonowaniem w środowisku. Wszystkie zagadnienia i sprawy rozpatrywane były w odpowiedzi na wnioski organów współpracujących lub indywidualnych podmiotów gospodarczych, ze zwróceniem szczególnej uwagi na obiekty nadzorowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną, w ramach nadzoru bieżącego (obiekty żywnościowo-żywnościowe, obiekty ochrony zdrowia, zakłady stylizacji, pielęgnacji i upiększania ciała, obiekty zakwaterowania i pobytu podróżnych, zakłady pracy, itp.).

Analizując zagadnienia związane z działalnością nadzoru zapobiegawczego w ujęciu statystycznym do roku poprzedniego, należy podkreślić iż nastąpiło blisko 40% zmniejszenie ilości przeprowadzonych kontroli obiektów budowlanych. Sytuacja ta związana była z bezpośrednim zaangażowaniem pracowników ONS-ZNS w sprawy związane z bieżącymi działaniami przeciwpandemicznymi. Liczba postępowań w sprawie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania planowanych inwestycji na środowisko, kształtowała się również na znacznie niższym poziomie w porównaniu do roku 2019.

W związku z pandemią część spraw dot. oceny oddziaływania na środowisko rozwiązywana była poprzez niezajęcie stanowiska, co zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku definiowane jest jako brak potrzeby przeprowadzania ww. oceny. W zakresie uzgodnień warunków higieniczno-sanitarnych dla projektów budowlanych i dokumentacji zmiany sposobu użytkowania, najliczniejszą grupę stanowiły obiekty ochrony zdrowia. W porównaniu do roku 2019 ilość uzgodnionych rozwiązań projektowych kształtowała się na porównywalnym poziomie.

Skargi, wnioski i interwencje.

Przyjmowanie i rozpatrywanie skarg i wniosków odbywa się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego - Dział VIII Skargi i wnioski oraz *Regulaminem przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków, listów i interwencji składanych w PSSE w Cieszynie*.

W 2020 roku do PSSE w Cieszynie wpłynęło 14 skarg dotyczących wyłącznie jednej grupy problemowej tj. działań pracowników PSSE w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Sygnalizowane w pismach wnoszących skargi, nieprawidłowości

w działaniach pracowników PSSE w Cieszynie, dotyczyły głównie: przedłużającej się kwarantanny, zbyt długiego oczekiwania na wymaz, braku możliwości kontaktu telefonicznego z PSSE, braku decyzji o kwarantannie/izolacji w formie pisemnej, „zaginięcia” wyników badań.

Skargi przekazywane były do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Cieszynie zarówno bezpośrednio przez strony bądź od Głównego Inspektora Sanitarnego za pośrednictwem Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego czy bezpośrednio od Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, jak również od Rzecznika Praw Obywatelskich w Katowicach czy z Biura Dialogu i Korespondencji Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej za pośrednictwem ŚPWIS

Większość skarg wnoszona była drogą elektroniczną (e-mail). Prowadzone postępowania wyjaśniające w żadnej ze spraw nie wykazały nieprawidłowości i zaniedbań ze strony pracowników PSSE w Cieszynie. Wniosków nie złożono.

W roku 2020 do PSSE w Cieszynie wpłynęło **40 interwencji** (w 2019 – 102). Najwięcej interwencji (**20**) dotyczyło bezpieczeństwa żywności, a **około 1/4 była zasadna**. Większość z nich, podobnie jak w latach poprzednich, zgłaszano anonimowo, głównie telefonicznie, ale coraz więcej interwencji wpływa drogą elektroniczną.

Zestawienie interwencji za rok 2020r.

Rodzaj interwencji	Liczba (ogółem)	Liczba zasadnych (w grupie)
Jakość żywności i stan obiektów z nią związanych	20	5
Jakość wody, obiektów użyteczności publicznej oraz innych dot. higieny komunalnej	16	4
Warunki pracy	2	0
Warunki sanitarne w lecznictwie, wystąpienie objawów chorobowych	1	0
Warunki techniczne i lokalizacyjne	0	0
Warunki nauczania i wypoczynku	1	0

Oświata Zdrowotna.

Głównym celem działań pionu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych poprzez promowanie zdrowego stylu życia oraz informowanie o konsekwencjach zachowań

ryzykownych dla zdrowia. Od lat, we współpracy ze Starostwem Powiatowym, Urzędami Miast i Gmin, przedszkolami, szkołami, organizacjami pozarządowymi oraz lokalnymi mediami realizujemy szereg działań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia skierowanych do różnych grup odbiorców.

Zakres podejmowanych działań dotyczył:

- zapobiegania chorobom zakaźnym i zakażeniom,
- promocji szczepień ochronnych,
- profilaktyki używania substancji psychoaktywnych, w tym tytoniu, alkoholu, narkotyków, a od kilku lat także dopalaczy,
- profilaktyki nadwagi i otyłości, zasad prawidłowego odżywiania,
- profilaktyki nowotworów.

Akcja informacyjno-edukacyjna pn.: „Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny” jest skierowana do ogółu społeczeństwa. Celem akcji jest przypomnienie społeczeństwu o obowiązku zasłaniania ust i nosa miejscach użyteczności publicznej, zachowaniu odległości

od innych osób min. 1,5 m oraz prawidłowej higieny rąk. Przedstawiciele PSSE w Cieszynie podczas kontroli przypominali o przestrzeganiu stosowania ograniczeń, zakazów, nakazów oraz rozdawali ulotki informacyjne, mające na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń wirusem SARS-CoV-2. Materiały informacyjne przekazano również w formie elektronicznej do placówek oświatowych, Urzędów Miast i Gmin, placówek służby zdrowia, zakładów pracy, szkół i lokalnych mediów.

Wojewódzki program „Profilaktyki chorób nowotworowych” wpisuje się także program profilaktyki zakażeń HCV i HBV „**Podstępne WZW**”. Jego celem jest podniesienie poziomu wiedzy wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych na temat tych wirusów, dróg zakażenia, objawów, sposobów skuteczności leczenia, a także podejmowania działań profilaktycznych umożliwiających rozpoznanie zakażenia. W programu wzięło udział **610 uczniów** i nauczycieli z **12 szkół ponadpodstawowych**.

Szczepienia ochronne to najskuteczniejszy i najefektywniejszy sposób zapobiegania chorobom zakaźnym. Kampania społeczna **“Zaszczep w sobie chęć szczepienia”** ma na celu podnoszenie świadomości społeczeństwa na temat szczepień ochronnych i skierowana jest do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem rodziców dzieci, osób starszych oraz podróżujących. Kampania ta ma szczególne znaczenie z uwagi na aktywne „ruchy antyszczepionkowe”

i ciągły wzrost liczby rodziców odmawiających zaszczepienia swoich dzieci nawet, w ramach szczepień obowiązkowych. Edukacją na temat profilaktyki chorób zakaźnych objęto ok. 1158 osób podczas akcji: „Zdrowie dla seniora” w Kończycach Małych i spotkaniach społeczności lokalnej w „Cieszyńskim Klubie Zdrowia”.

W 2020 r. w całym województwie śląskim, kontynuowano, zainicjowane w 2010 r. przez Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, działania edukacyjne pod hasłem **„Dopalacze - Wypalacze - Groźne narkotyki”**. których celem jest profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się psychoaktywnych środków zastępczych w środowisku młodzieży oraz zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z korzystania z dopalaczy. Akcja realizowana była wśród młodzieży w ośrodkach wypoczynku zimowego.

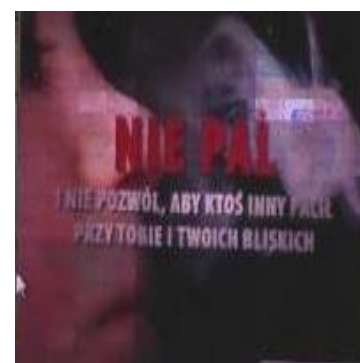
W klasach VII i VIII szkół podstawowych kontynuowano realizację programu profilaktyki uniwersalnej pt. „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”, powstałego z inicjatywy Ministerstwa Zdrowia oraz Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, którego celem jest dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich używania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami.

W ramach realizacji Projektu KIK/68 pt. „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych” organizowano Ogólnopolską Kampanię Społeczną pt. „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”. Skierowana była do ogółu społeczeństwa w szczególności do kobiet w ciąży. Elementy Kampanii wykorzystywane są podczas imprez prozdrowotnych, plenerowych oraz akacjach edukacyjno-profilaktycznych organizowanych.

Realizując od 2010 roku Program ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce, który ma na celu zmniejszenie w Polsce zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy (aktywne i bierne palenie), pracownicy Oddziału Nadzoru Sanitarnego skontrolowali przestrzeganie ustawowego zakazu palenia tytoniu w:

- 8 w jednostkach organizacyjnych systemu oświaty,
- 12 podmiotach leczniczych,
- 61 lokalach gastronomiczno-rozrywkowych,
- 1 jednostce organizacyjnej pomocy społecznej
- 2 obiektach kultury i wypoczynku,
- 2 innych pomieszczeniach użytku publicznego.

Jednym z wielu programów edukacyjnych, który odgrywa istotną rolę w kreowaniu mody na niepalenie tytoniu wśród dzieci i młodzieży jest program antytytoniowej edukacji zdrowotnej pt. „Bieg po zdrowie”. Przeznaczony dla uczniów klas IV szkół podstawowych. W zrealizowanej IV edycji programu uczestniczyło 165 uczniów z 13 szkół podstawowych oraz 171 rodziców.

Wykrywane co roku nowe zakażenia HIV i zachorowania na AIDS w woj. śląskim, w tym także w powiecie cieszyńskim, potwierdzają celowość kontynuacji zadań ujętych w Krajowym Programie Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV. W 2020 roku na terenie powiatu zarejestrowano 1 przypadek zakażenia HIV. Zadania w zakresie profilaktyki zakażeń HIV realizowano podczas imprez prozdrowotnych i plenerowych oraz różnych akcji edukacyjno-profilaktycznych skierowanych dla mieszkańców naszego powiatu.

Program został opracowany wspólnie z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Głównym jego celem jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych u dzieci przedszkolnych. W pilotażowej edycji programu wzięło udział 200 dzieci z 8 przedszkoli oraz 150 rodziców. Jego realizację przeprowadzono podczas nauki zdalnej. Materiały edukacyjne zostały udostępnione rodzicom na stronie internetowej przedszkoli.

Kolejny rok prowadzono działania edukacyjne dla dzieci przedszkolnych pn. „**Klub zdrowego przedszkolaka**” mające na celu promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci przedszkolnych i ich rodziców. Zajęcia dla dzieci oprócz tematyki prawidłowego odżywiania

i aktywności fizycznej, objęły bloki tematyczne dotyczące profilaktyki chorób zakaźnych, promieniowania słonecznego, rozpoznawania i unikania dymów, szczególnie papierosowego. Do „Klubu Zdrowego Przedszkolaka” wstąpiło 31 przedszkoli. W ramach promocji szczepień i uświadomienia dzieciom celowości ich wykonywania w walce z chorobami zakaźnymi wieku dziecięcego pracownicy sekcji oświaty zdrowotnej odwiedzali przedszkola i czytali przedszkolakom bajkę pt. „Przygody dzielnego niedźwiadka Szczepana”.

Każdego roku w naszym kraju odnotowuje się ok. 50 tys. nowych zachorowań na nowotwory skóry, z których 3 tys. przypadków stanowią czerniaki, stwierdzone u coraz młodszych ludzi, np. często korzystających z solariów. Badania opinii publicznej wskazały niedostatek wiedzy w zakresie profilaktyki czerniaka. Państwowa Inspekcja Sanitarna woj. śląskiego kontynuowała, więc realizację w szkołach ponadpodstawowych, programu edukacyjnego „**Znamie! Znam je.**” W powiecie cieszyńskim VI edycja programu realizowana była w 17 szkołach. Z edukacji skorzystało 1206 uczniów oraz 670 rodziców. Program pozwolił zapoznać uczniów z tematyką nowotworów skóry, zwiększył ich świadomość w zakresie profilaktyki czerniaka i odpowiedzialnych zachowań prozdrowotnych.

Źródła wykorzystanych materiałów:

<https://testosterone.pl/wiedza/wp-content/uploads/2019/03/%C5%BCywno%C5%9B%C4%87-funkcjonalna-2.jpg>

<https://www.szaryresidence.pl/english/galeria/galeria-restauracja/>

<https://www.fakt.pl/pieniadze/zakupy/najlepsze-sklepy-spozywcze-w-sieci-ranking-2020/4vcd4sh>

<https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/bezpieczenstwo-zywnosci.html>

<https://www.garneczki.pl/produkt/zwieger-obsidian-4-el--czarne--przybory-kuchenne-plastikowe.89943>

<https://alebank.pl/o-ile-wzrosl-eskport-i-import-w-i-polroczu-2018-roku/?id=259832&catid=25926>

<https://trena.pl/blog/kosmetyki-do-makijazu-bestsellery-roku-2019/>

<http://dziennikelblaski.pl/613582,Czy-mozemy-pic-wode-z-kranu.html>

<https://www.kluby-sportowe.com.pl/klub,3147,kryta-plywalnia-delfin-w-skoczowie.html>

<http://www.strumien.pl/news/zapraszamy-na-basen?month=7&year=2018#&gid=2&pid=2>

<https://gis.gov.pl/o-nas/aktualnosci/375-konkurs-na-plakat-stop-dopalaczom-rozstrzygniety>

<http://www.zebrzydowice.net/news.php?readmore=1454>

<https://gazelubuska.pl/tym-truja-sie-nasze-dzieci-dopalacze-ktore-niosa-smierc-top-5-najczesciej-wykrywanych-substancji-psychoaktywnych-przez-gis/ar/13484353>

<https://osha.europa.eu/pl/themes/dangerous-substances/clp-classification-labelling-and-packaging-of-substances-and-mixtures>

**POWIATOWA STACJA
SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W CIESZYNIE
ul. Liburnia 2a
43-400 Cieszyn,
+48 33 479-40-80
psse.cieszyn@pis.gov.pl**

